

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СІВЕРСЬКОДОНЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ З ПЕРСПЕКТИВОЮ ДО 2034 РОКУ

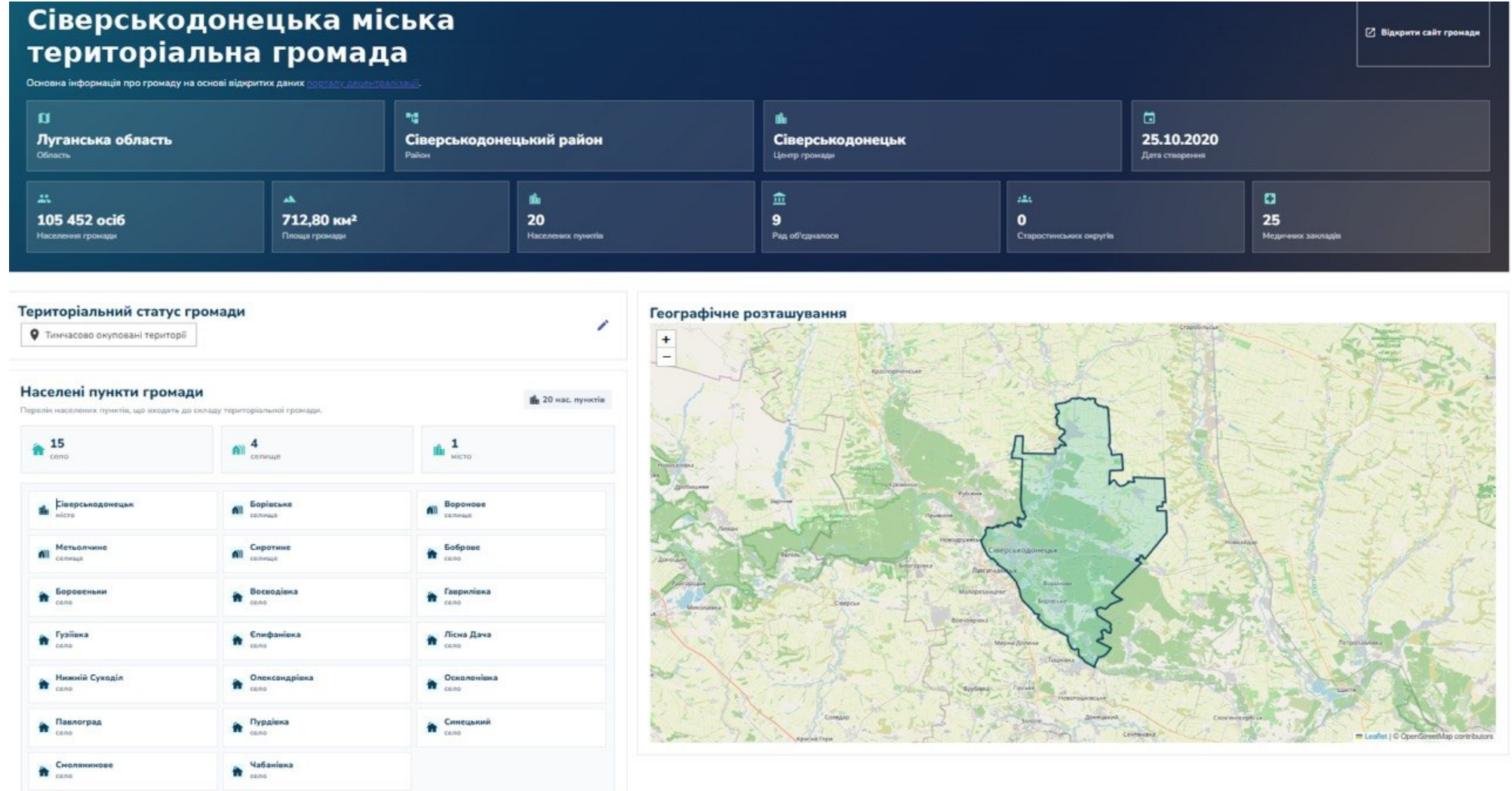

Сіверськодонецька міська військова адміністрація
№ документа: 429 ВА/2026
Дата реєстрації: 21.08.2026
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000A1723C002E47E800
Дійсний з: 12.09.2025 00:00:00 до: 11.09.2027 23:59:59
Підписувач: Канавська Світлана Миколаївна

ЗМІСТ

СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ	3
МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ.....	4
СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	5
СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ.....	6
АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА.....	9
SWOT – АНАЛІЗ.....	42
TOWS-МАТРИЦЯ.....	44
УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНОЮ СТРАТЕГІЄЮ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА 2021 – 2027 РОКИ.....	47
УЗГОДЖЕНІСТЬ З СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021 – 2027 РОКИ.....	48
УЗГОДЖЕНІСТЬ З ЦІЛЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН.....	49
СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТА ПРІОРИТЕТИ.....	50
МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.....	52
ДОДАТКИ ДО СТРАТЕГІЇ (ТАБЛИЦІ).....	57
ДОДАТОК 1. ДЕРЕВО ЦІЛЕЙ	

СОЦІАЛЬНО ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОФІЛЬ ГРОМАДИ

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ

Стратегія розвитку Сіверськодонецької міської територіальної громади до 2027 року з перспективою до 2034 року та План заходів з її реалізації на 2026–2027 роки є документами стратегічного планування місцевого рівня, що визначають стратегічні й оперативні цілі, завдання та механізми сталого розвитку громади. Стратегія розроблена відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку та Стратегії розвитку Луганської області.

Розробка Стратегії здійснювалася за підтримки ГО «Оновлення України» та ГО «Центр логістики розвитку громад» із застосуванням цифрової системи CLS (Community Logistics & Strategy). CLS використано як інструмент цифровізації стратегування: збору та інтеграції даних, аналітики, формування системи цілей/індикаторів і подальшого моніторингу. Методологія ґрунтувалася на принципах прозорості, цифровізації, широкого залучення жителів і стейкхолдерів та доказовості управлінських рішень.

Нормативно-правова основа.

Розроблення Стратегії здійснювалося відповідно до:

- Закону України «Про засади державної регіональної політики»;
- Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;
- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

- Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад (наказ Мінрозвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265).

Організація процесу та участь

Розпорядженням начальника Сіверськодонецької міської військової адміністрації № 66ВА/2026 від 18.02.2026 (зі змінами та доповненнями) утворено Робочу групу з оновлення Стратегії розвитку та Плану заходів під керівництвом начальника Сіверськодонецької міської військової адміністрації Євгенія БОЙКО.

До процесу долучені представники ОМС, бізнесу, освіти, медицини та громадянського суспільства. Комунікація з жителями громади здійснювалася протягом усього процесу, зокрема через онлайн-інструменти.

Етапи розробки

1. Організаційний етап: формування Робочої групи, визначення відповідальних, підготовка технічного завдання, плану-графіка та порядку роботи.
2. Аналітичний етап: аналіз соціально-економічного стану громади та проблем розвитку; з використанням CLS забезпечено опитування, аналіз статистичних і відкритих даних, формування аналітичного профілю.
3. Бачення і пріоритети: під час стратегічних сесій за участі влади, громадськості та бізнесу у лютому–липні 2026 сформовано бачення, місію та пріоритети розвитку громади.

4. Цілі, завдання, індикатори: Робоча група спільно з ГО «Оновлення України» сформувала стратегічні й оперативні цілі, завдання та індикатори для моніторингу реалізації і підготовки Плану заходів, SWOT-аналіз громади.

5. Публічність і громадське обговорення: через офіційний веб-сайт та сторінки ВА в соцмережах повідомлено про початок роботи, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи (24.02.2026, 26.03.2026, 11.05.2026, 10.04.2026, 27.03.2026, 14.04.2026, 20.04.2026, 22.04.2026), оприлюднено проекти Стратегії та Плану заходів, організовано громадське обговорення; пропозиції враховано у фінальній редакції.

6. Розгляд і затвердження: погоджені документи подано на розгляд і затверджено у встановленому порядку розпорядженням начальника Сіверськодонецької МВА.

7. Моніторинг і перегляд: моніторинг реалізації здійснюється за індикаторами; дані та опитування в CLS залишаються активними, результати оновлюються й доступні жителям на дашборді: <https://asbcpms.xyz/community-projects/info-region/17005>, що забезпечує постійний контроль виконання та можливість оперативного коригування.

Відтак, Стратегія та План заходів поєднують нормативно визначений підхід, участь стейкхолдерів і цифрові інструменти CLS, забезпечуючи планування та реалізацію змін на основі реальних потреб і даних.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІВЕРЬКОДОНЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Чому це важливо?

Повномасштабна війна, тимчасова окупація території громади, руйнування інфраструктури, релокація жителів, бізнесу та установ суттєво змінили умови розвитку Сіверськодонецької громади. Громада втратила фізичний доступ до своєї території, але зберегла ключове — людей, інституції, пам'ять, зв'язки, професійний потенціал і прагнення до повернення.

Сіверськодонецька міська територіальна громада сьогодні існує як громада в переміщенні: її Жителі розпорошені по різних регіонах України, за кордоном і частково залишаються на тимчасово окупованій території. Це створює ризики втрати зв'язку, локальної ідентичності, кадрового потенціалу, бізнесу та майбутнього економічного відновлення.

Водночас громада має важливі сильні сторони: збережене кадрове ядро адміністрації, роботу ЦНАП, цифрові сервіси, соціальні, освітні, медичні й культурні інституції, релокований бізнес, активних жителів, міжнародні контакти та портфель відновлювальних проєктів. Це створює основу для стратегії, яка має відповідати на поточні виклики, а також готувати громаду до деокупації, реінтеграції та безпечної відбудови.

Що робитимемо?

Місія:

Наша громада зберігає людей, ідентичність, інституційну спроможність і зв'язок між жителями незалежно від місця їхнього перебування. Ми створюємо умови для підтримки якості життя, розвитку людського капіталу, економічної активності та підготовки до безпечного повернення, реінтеграції й відбудови Сіверськодонецької громади.

Ми розвиваємо громаду в переміщенні як сильну, згуртовану та дієву спільноту, яка продовжує надавати послуги, підтримувати дітей, молодь, ветеранів, ВПО, людей з інвалідністю, бізнес і вразливі групи населення.

Наші зусилля спрямовані на те, щоб громада не втратила себе до моменту деокупації, а стала більш організованою, спроможною, видимою для партнерів і готовою до відновлення.

Слоган громади:

***«Зберігаємо людей. Тримаємо зв'язок.
Готуємо відновлення.»***

Якою бачимо громаду у 2030 році?

У 2030 році Сіверськодонецька міська територіальна громада — це згуртована, інституційно спроможна громада, яка зберегла зв'язок із жителями в Україні, за кордоном і на деокупованій території.

Громада забезпечує доступ до адміністративних, соціальних, освітніх, медичних, реабілітаційних і культурних послуг незалежно від місця перебування людей. Працюють цифрові сервіси, гуманітарні хаби, сталі канали комунікації та механізми участі жителів у житті громади.

Сіверськодонецька громада зберегла свою ідентичність, людський потенціал, активний громадський сектор і релокований бізнес. Вона має підготовлені проєкти відновлення, налагоджені міжнародні партнерства та сценарії безпечного повернення після деокупації.

Це громада, яка попри переміщення й втрати залишилася єдиною, дієвою та готовою до відбудови.

СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

Стратегічна ціль 1. Згуртована та інституційно спроможна громада в переміщенні

Сіверськодонецька міська територіальна громада в умовах переміщення зберігає управлінську спроможність, зв'язок із жителями, доступність послуг, громадську участь і партнерства. Ціль спрямована на посилення ефективності управління, розвиток кадрового потенціалу, цифрових сервісів, кібербезпеки та сталої комунікації з жителями, які перебувають у різних регіонах України, за кордоном або на тимчасово окупованій території.

Особливий акцент робиться на збереженні локальної ідентичності, підтримці діалогу з громадою, розвитку електронних інструментів взаємодії, співпраці з діаспорою, українськими та міжнародними партнерами. Реалізація цієї цілі дозволить громаді залишатися організованою, видимою, згуртованою та готовою до подальшої реінтеграції й відновлення після деокупації.

Оперативна ціль

Сфери життєдіяльності

1.1. Посилення інституційної спроможності, кадрового потенціалу та ефективності управління громадою в умовах релокації	Управління та інституційна спроможність громади
1.2. Розвиток цифрового врядування, кібербезпеки та електронних сервісів для жителів громади	Цифрове врядування, відкриті дані та кібербезпека
1.3. Розвиток громадської участі, діалогу, соціальної згуртованості та локальної ідентичності	Розвиток демократії та соціальна згуртованість
1.4. Розширення міжнародних, міжмуніципальних і партнерських зв'язків для залучення ресурсів	Зовнішньоекономічна діяльність; міжнародні та міжмуніципальні партнерства

СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

Стратегічна ціль 2. Збереження людського капіталу, якості життя та доступу жителів до базових послуг

Ця стратегічна ціль спрямована на забезпечення безперервного доступу жителів Сіверськодонецької міської територіальної громади до базових послуг незалежно від місця їхнього перебування. Її реалізація передбачає збереження та розвиток людського капіталу громади через підтримку якісної освіти, медичних і реабілітаційних послуг, системи соціального захисту, підтримки ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, дітей, молоді та інших вразливих груп населення.

Особливу увагу в межах цієї цілі приділено збереженню доступності адміністративних, соціальних, освітніх і консультаційних послуг через гуманітарні хаби, цифрові канали та інші адаптовані форми взаємодії з жителями. Важливими складовими також є розвиток культурного, молодіжного, спортивного й творчого потенціалу громади, посилення соціальної згуртованості та підтримка якості життя жителів в умовах переміщення.

Реалізація цієї цілі дозволить громаді зберегти свій людський потенціал, підтримати найбільш вразливі категорії населення, забезпечити безперервність ключових послуг і створити основу для подальшого відновлення та розвитку громади.

Оперативна ціль

Сфера життєдіяльності

2.1 Забезпечення доступної, якісної та безперервної освіти для дітей і молоді громади	Якісна освіта
2.2. Розвиток доступної та якісної системи медичних, реабілітаційних і телемедичних послуг у громаді, із посиленням психосоціальної підтримки та впровадженням травмо-інформованого підходу до надання послуг жителям	Охорона здоров'я; реабілітація та будівництво реабілітаційних центрів
2.3. Посилення системи соціального захисту, підтримки ВПО та вразливих груп населення	Соціальний захист населення; підтримка та інтеграція внутрішньо переміщених осіб; соціальний захист дітей та сімей
2.4. Розвиток комплексної підтримки ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин	Підтримка ветеранів війни, воїнів сил оборони та членів їх родин
2.5. Збереження та розвиток культурного, молодіжного, спортивного й творчого потенціалу громади	Збереження та розвиток культурної та історичної спадщини; заклади культури, клуби, бібліотеки, парки, молодіжні організації; фізкультура, спорт, спортивний туризм
2.6. Підвищення доступності адміністративних, соціальних, освітніх і консультаційних послуг через хаби та цифрові канали	Надання адміністративних послуг ЦНАП; безбар'єрність; побутове обслуговування населення; гуманітарні хаби та мережа присутності громади в релокації

СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

Стратегічна ціль 3. Економічне відновлення, просторовий розвиток і підготовка до відбудови громади

Ця стратегічна ціль спрямована на збереження економічного потенціалу Сіверськодонецької міської територіальної громади в умовах релокації та підготовку до її майбутнього відновлення після деокупації. Вона охоплює підтримку релокованого бізнесу, підприємництва й економічної активності жителів, а також формування умов для повернення людей, підприємств та інвестицій у громаду.

Особливу увагу приділено підготовці до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів. Це включає оновлення просторового планування, врахування питань безпеки, розмінування, ліквідації наслідків війни, відновлення зруйнованих об'єктів, екологічної безпеки та розвитку житлової, соціально-реабілітаційної й інженерної інфраструктури.

Реалізація цієї цілі також передбачає підготовку економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період і після повернення контролю над територією, а також залучення інвестиційних, державних, міжнародних і приватних ресурсів для відбудови. Це дозволить громаді вже зараз формувати основу для майбутнього безпечного повернення, економічного пожвавлення та сталого розвитку.

Оперативна ціль

Сфера життєдіяльності

3.1. Підтримка релокованого бізнесу, підприємництва та економічної активності жителів громади

Розвиток підприємництва, забезпечення балансу розселення та розміщення робочих місць

3.2. Підготовка до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів

Раціональне просторове планування, містобудівна діяльність, земельні відносини; безпека життя населення громади; ліквідація наслідків війни; відновлення зруйнованих війною об'єктів; екологія

3.3. Розвиток житлових, соціально-реабілітаційних та інфраструктурних проєктів для жителів громади в релокації та після деокупації

Розвиток житлово-комунальної інфраструктури; удосконалення інженерної інфраструктури; енергоефективність

3.4. Підготовка економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період та після повернення контролю над територією

Інвестиційна діяльність, банківська сфера, фінансові ресурси
Промислове виробництво; транспорт, удосконалення транспортної інфраструктури

1.1. Посилення інституційної спроможності, кадрового потенціалу та ефективності управління громадою в умовах релокації

Сфера: управління та інституційна спроможність громади

Чому це важливо? (поточний стан)

Сіверськодонецька міська територіальна громада сьогодні функціонує в умовах переміщення, тимчасової окупації власної території та розпорошення жителів по різних регіонах України, за кордоном і на ТОТ. Попри втрату доступу до території, громаді вдалося зберегти кадрове ядро: у міській адміністрації працює 54 особи, що забезпечує безперервність управління, надання послуг і підтримку зв'язку з жителями.

Сильною стороною громади є збереження інституційної основи: функціонує ЦНАП, працюють цифрові сервіси, запроваджено електронний документообіг, розвивається міжнародна та міжмуніципальна співпраця, діє портал взаємодії з громадою. Це дозволяє громаді залишатися керованою та надавати частину послуг навіть без фізичного доступу до власної території.

Водночас управлінська система громади працює в умовах значного навантаження. Працівники часто поєднують кілька напрямів роботи, відчувається нестача кваліфікованих фахівців, зокрема у сферах кібербезпеки, відкритих даних, міжнародного проєктного менеджменту та супроводу відновлювальних проєктів. Додатковими викликами є законодавча невизначеність щодо статусу ВА, обмеженість фінансових процедур, ризик професійного вигорання та відтік кадрів.

Тому посилення інституційної спроможності є базовою умовою для збереження громади в переміщенні, підтримки жителів ефективного залучення ресурсів, підготовки до деокупації та подальшої відбудови.

Що робитимемо? (Завдання)

1.1.1. Посилити організаційну спроможність Сіверськодонецької міської військової адміністрації та її структурних підрозділів з урахуванням умов релокації, розпорошеності жителів і відсутності доступу до території громади.

1.1.2. Провести аналіз функцій, посадових обов'язків і навантаження працівників для оптимізації управлінських процесів та підвищення ефективності роботи.

1.1.3. Забезпечити підвищення професійних компетентностей працівників у сферах стратегічного планування, проєктного менеджменту, міжнародної співпраці, цифрового врядування, кібербезпеки, відкритих даних і кризового управління.

1.1.4. Розвивати внутрішню систему координації між структурними підрозділами, комунальними установами, гуманітарними хабами та партнерськими організаціями.

1.1.5. Запровадити інструменти підтримки, мотивації та утримання працівників, зменшення ризиків професійного вигорання і втрати кадрового потенціалу.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

В громаді збережено дієву управлінську систему, здатну працювати в умовах релокації, реагувати на потреби жителів і забезпечувати сталість ключових процесів.

Громада має професійну, мотивовану та підготовлену команду, яка володіє сучасними управлінськими, цифровими, проєктними й комунікаційними компетентностями.

Структурні підрозділи працюють узгоджено, функції та відповідальність працівників чітко визначені, а управлінські рішення приймаються на основі даних, потреб Жителів і стратегічних пріоритетів.

Громада є інституційно стійкою, спроможною залучати партнерів і ресурси, підтримувати жителів у переміщенні та готуватися до реінтеграції й відбудови після деокупації.

1.2. Розвиток цифрового врядування, кібербезпеки та електронних сервісів для Жителів громади

Сфера: цифрове врядування, відкриті дані та кібербезпека

Чому це важливо? (поточний стан)

В умовах переміщення цифрові інструменти є одним із ключових способів збереження зв'язку між Сіверськодонецькою громадою та її жителями. Через втрату доступу до території, розпорошеність населення по Україні, за кордоном і на тимчасово окупованій території, електронні сервіси, онлайн-комунікація та цифрові канали надання послуг стали основою взаємодії громади з людьми.

Громада вже має важливі напрацювання у цьому напрямі: функціонує портал взаємодії з громадою, працює сайт ВА, використовуються інструменти електронної демократії, зокрема місцеві петиції, запроваджено електронний документообіг, а диджиталізація процесів забезпечує швидке опрацювання запитів. ЦНАП надає частину послуг онлайн і офлайн, що особливо важливо для жителів, які перебувають у різних регіонах України.

Водночас цифрова спроможність громади потребує посилення. Спостерігається недостатній розвиток відкритих даних, відсутність окремого фахівця за цим напрямом, нестачу технічного забезпечення для кібербезпеки, обмежене використання сучасного програмного забезпечення та потребу у відновленні тієї потужності е-урядування, яку громада мала до релокації. Окремою загрозою є зростання ризиків у сфері кібербезпеки через відсутність належного технічного і програмного забезпечення та брак кваліфікованих фахівців.

Тому розвиток цифрового врядування, відкритих даних і кібербезпеки є необхідною умовою для стабільної роботи громади, доступності послуг, прозорості управління, захисту інформації та ефективної комунікації з жителями.

Що робитимемо? (Завдання)

1.2.1. Розвивати та модернізувати електронні сервіси громади для забезпечення доступу жителів до адміністративних, соціальних, консультаційних та інформаційних послуг незалежно від місця їхнього перебування.

1.2.2. Посилити функціональність portalу взаємодії з громадою як основного цифрового каналу комунікації, інформування, отримання звернень і підтримки жителів у переміщенні.

1.2.3. Забезпечити розвиток електронного документообігу, цифрових інструментів управління та внутрішньої координації між структурними підрозділами, установами і хабами громади.

1.2.4. Сформувати систему відкритих даних громади для підвищення прозорості управління, кращого планування, моніторингу потреб жителів і підготовки проєктів відновлення.

1.2.5. Посилити кібербезпеку інформаційних систем громади через впровадження захищених цифрових рішень, ліцензованого програмного забезпечення, антивірусного захисту та безпечної локальної мережі.

1.2.6. Підвищувати цифрові компетентності працівників громади, зокрема у сфері кібергігієни, роботи з даними, електронними сервісами та цифровими інструментами взаємодії з жителями.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада, у якій цифрові сервіси є зручним і доступним каналом отримання послуг, інформації та підтримки для жителів незалежно від їхнього місця перебування.

Громада має сучасний портал взаємодії, ефективний електронний документообіг, захищені інформаційні системи та зрозумілі цифрові інструменти комунікації з жителями.

Відкриті дані використовуються для прозорого управління, планування розвитку, моніторингу потреб громади та підготовки проєктів відновлення.

Працівники громади володіють необхідними цифровими навичками, дотримуються правил кібербезпеки та використовують сучасні інструменти для ефективної роботи в умовах релокації.

Громада є цифрово спроможною, захищеною та доступною для своїх жителів у будь-якому місці їхнього перебування.

1.3. Розвиток громадської участі, діалогу, соціальної згуртованості та локальної ідентичності

Сфера: розвиток демократії та соціальна згуртованість

Чому це важливо? (поточний стан)

Для Сіверськодонецької громади збереження громадської участі, діалогу та локальної ідентичності є однією з ключових умов існування громади в переміщенні. Через тимчасову окупацію території, розпорошеність жителів по різних регіонах України та за кордоном зростає ризик втрати зв'язків між людьми, зниження активності жителів і поступової інтеграції частини населення в інші громади.

Водночас громада має важливу основу для згуртованості: активних жителів, волонтерські й громадські ініціативи, лідерів думок, місцеві медіа, спільну пам'ять, культурні традиції та досвід взаємної підтримки. У SWOT-аналізі окремо відзначено згуртованість жителів, активізацію волонтерства, посилення громадського сектору, наявність медіа, спільну пам'ять громади та "земляцтво" як ресурс підтримки своїх.

Водночас існують проблеми низької поінформованості жителів про можливості громади, слабкого використання потенціалу місцевих медіа, недостатнього залучення людей за кордоном, втрати зв'язку з частиною жителів на ТОТ та ризику втрати локальної ідентичності. Тому громадська участь, діалог і соціальна згуртованість мають стати не додатковим напрямом, а основою збереження громади як спільноти до моменту деокупації та в період подальшої реінтеграції.

Що робитимемо? (Завдання)

1.3.1. Розвивати сталі механізми діалогу з жителями громади, які перебувають в Україні, за кордоном або на тимчасово окупованій території.

1.3.2. Посилити інформування жителів про діяльність громади, доступні послуги, програми підтримки, можливості участі та партнерські ініціативи.

1.3.3. Активізувати участь жителів у плануванні розвитку громади, обговоренні рішень, формуванні проєктних ідей та громадських ініціатив.

1.3.4. Підтримувати місцеві медіа, громадські організації, волонтерські ініціативи, лідерів думок і неформальні спільноти жителів як інструменти згуртування громади.

1.3.5. Розвивати культурні, освітні, меморіальні, молодіжні та діалогові формати, спрямовані на збереження локальної ідентичності, спільної пам'яті та належності до Сіверськодонецької громади.

1.3.6. Створювати цифрові та офлайн-формати взаємодії, які дозволяють жителям залишатися залученими до життя громади незалежно від місця перебування.

1.3.7. Розвивати партнерство з активними жителями, громадськими організаціями, культурними діячами та ініціативними групами для реалізації проєктів соціальної згуртованості.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Жителі громади, незалежно від місця перебування, мають можливість отримувати інформацію, брати участь у діалозі, долучатися до рішень і відчувати приналежність до громади.

Громада має сталі канали комунікації, активні місцеві медіа, дієві громадські ініціативи та простори для взаємодії жителів

Локальна ідентичність, спільна пам'ять, культура, волонтерство й підтримка одне одного є основою соціальної згуртованості громади.

Жителі громади в Україні, за кордоном і на деокупованій території залишаються частиною спільноти, беруть участь у її розвитку та підтримують підготовку до відновлення.

1.4. Розширення міжнародних, міжмуніципальних і партнерських зв'язків для залучення ресурсів

Сфера: зовнішньоекономічна діяльність; міжнародні та міжмуніципальні партнерства

Чому це важливо? / Поточний стан

Для Сіверськодонецької громади міжнародні, міжмуніципальні та партнерські зв'язки є важливим інструментом збереження спроможності громади в умовах переміщення та підготовки до майбутнього відновлення. Через тимчасову окупацію території, обмеженість власних ресурсів і втрату частини інфраструктури громада потребує зовнішньої підтримки для реалізації соціальних, житлових, медичних, реабілітаційних, освітніх, культурних та інвестиційних проєктів.

Громада вже має досвід міжнародної співпраці, участі у міжнародних заходах, укладання меморандумів і презентації власних проєктів на зовнішніх майданчиках. Сформовано портфель інвестиційних і відновлювальних проєктів, серед яких «Лісова Дача», мобільний діагностичний центр, сучасний кабінет мамографії та «Квартал Відродження». Також громада має досвід системної роботи з гуманітарними й технічними донорами.

Водночас міжнародна співпраця ускладнюється статусом тимчасово окупованої території, відсутністю фізичного доступу до об'єктів, обмеженими можливостями бюджету для співфінансування грантових проєктів, повільною комунікацією з частиною партнерів та недостатньо налагодженою взаємодією з українською діаспорою. Тому розширення партнерств має стати системним напрямом роботи громади, спрямованим на залучення ресурсів, посилення міжнародної видимості та підготовку до відбудови.

Що робитимемо? (Завдання)

1.4.1. Розвивати міжнародні, міжмуніципальні та партнерські зв'язки громади для залучення фінансових, технічних, експертних і гуманітарних ресурсів.

1.4.2. Формувати та оновлювати портфель інвестиційних, соціальних, інфраструктурних, медичних, реабілітаційних, освітніх і культурних проєктів для презентації потенційним партнерам і донорам.

1.4.3. Посилити участь громади у міжнародних програмах, форумах, конференціях, платформах відновлення та ініціативах міжмуніципального співробітництва.

1.4.4. Налагодити системну співпрацю з українськими діаспорами, громадськими організаціями, бізнес-асоціаціями, містами-партнерами та міжнародними фондами.

1.4.5. Підвищувати спроможність працівників громади у сфері міжнародного проєктного менеджменту, підготовки грантових заявок, юридичного супроводу меморандумів і управління партнерськими проєктами.

1.4.6. Забезпечити просування громади як релокованої, стійкої та готової до відновлення спільноти, що має чіткі пріоритети, проєктний портфель і партнерські можливості.

1.4.7. Використовувати державні, міжнародні та цифрові інструменти залучення фінансування.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має сталу мережу українських і міжнародних партнерів, міст-побратимів, донорів, діаспорних організацій та експертних інституцій. Громада системно презентує свої потреби, проєкти й можливості на національному та міжнародному рівнях, має підготовлений портфель пріоритетних проєктів і зрозумілі механізми співпраці з партнерами.

Працівники громади володіють компетентностями у сфері грантової роботи, міжнародного проєктного менеджменту, комунікації з донорами та юридичного супроводу партнерств. Громада є видимою для партнерів, здатною залучати ресурси для підтримки жителів у переміщенні та підготовленою до реалізації масштабних проєктів відновлення після деокупації.

2.1 Забезпечення доступної, якісної та безперервної освіти для дітей і молоді громади.

Сфера: якісна освіта

Чому це важливо? (поточний стан)

Освіта є одним із ключових інструментів збереження зв'язку Сіверськодонецької громади з дітьми, молоддю та родинами, які через війну перебувають у різних регіонах України, за кордоном або на тимчасово окупованій території. В умовах переміщення саме освітня система допомагає підтримувати українське освітнє середовище, зменшувати ризики втрати ідентичності та зберігати людський капітал громади.

Освітня мережа громади перебуває в процесі трансформації та адаптації до вимог воєнного стану та нормативів фінансування. З вересня забезпечується функціонування 10 спроможних закладів загальної середньої освіти, збережено вмотивований освітянський потенціал, працюють гуртки, позашкільні, спортивні й творчі напрями. Освітні заклади мають досвід участі в конкурсах і проєктах обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів, а освітній процес підтримується дистанційними формами навчання та цифровими інструментами, зокрема онлайн-платформами, чат-ботами й електронними засобами комунікації.

Водночас сфера освіти має суттєві виклики: значна частина дітей виїхала за кордон або навчається на тимчасово окупованій території, кількість учнів зменшилася, частина шкіл працює з малою наповнюваністю, а освітні втрати та розриви в навчанні поглиблюються через воєнні умови. Окремою проблемою є комунікація з дітьми, які перебувають на ТОТ, а також необхідність проведення нормативно обумовленої оптимізації мережі закладів (зменшення кількості юридичних осіб) з метою концентрації ресурсів у найбільш спроможних школах для збереження якості дистанційного навчання. Тому стратегічним завданням громади є збереження доступу дітей і молоді до якісної української освіти незалежно від місця їхнього перебування, підтримка педагогічного потенціалу, розвиток цифрових освітніх рішень, позашкільня, молодіжної політики та освітніх можливостей для майбутнього відновлення громади.

Що робитимемо? (Завдання)

2.1.1. Забезпечити безперервність освітнього процесу для дітей і молоді Сіверськодонецької громади незалежно від місця їхнього перебування.

2.1.2. Розвивати дистанційні, змішані та цифрові формати навчання, зокрема через використання сучасних освітніх платформ, онлайн-інструментів і електронних засобів комунікації.

2.1.3. Зменшувати освітні втрати та розриви в навчанні, особливо серед дітей, які перебувають за кордоном, на тимчасово окупованій території або мають нестабільний доступ до навчання.

2.1.4. Підтримувати й розвивати педагогічний кадровий потенціал громади, створювати умови для професійного розвитку, мотивації та утримання освітян.

2.1.5. Формувати спроможну та ефективну мережу закладів освіти громади, адаптовану до демографічних змін та фінансових можливостей, забезпечуючи збереження контингенту учнів та вчителів шляхом їх переведення до функціонуючих закладів

2.1.6. Розвивати позашкільну освіту, гуртки, спортивні, творчі, STEM- та профорієнтаційні напрями для дітей і молоді.

2.1.7. Активізувати молодіжну політику, залучати молодь до життя громади, розвитку молодіжних ініціатив, міжнародних обмінів і громадської участі.

2.1.8. Розширювати співпрацю із закладами вищої освіти, міжнародними освітніми програмами, донорами та партнерами для підтримки освіти й молодіжної політики.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Діти й молодь громади мають стабільний доступ до якісної української освіти незалежно від місця перебування.

Освітні заклади громади зберігають кадровий потенціал, забезпечують безперервність навчання та використовують сучасні цифрові інструменти.

Діти, які перебувають за кордоном або на тимчасово окупованій території, залишаються пов'язаними з українським освітнім середовищем і Сіверськодонецькою громадою.

Позашкільна освіта, гуртки, творчі, спортивні, STEM- і профорієнтаційні програми підтримують розвиток здібностей дітей, соціалізацію молоді та збереження людського капіталу громади.

Молодь громади має можливості для участі, самореалізації, навчання, міжнародної співпраці та долучення до майбутнього відновлення Сіверськодонецької громади.

2.2. Розвиток доступної та якісної системи медичних, реабілітаційних і телемедичних послуг у громаді, із посиленням психосоціальної підтримки та впровадженням травмо-інформованого підходу до надання послуг жителям.

Сфера: охорона здоров'я

Чому це важливо? (поточний стан)

В умовах переміщення, війни та розпорошення жителів по різних регіонах України доступ до медичних послуг є базовою умовою збереження якості життя і людського потенціалу Сіверськодонецької громади. Попри релокацію, громаді вдалося зберегти роботу трьох медичних закладів, кадрове ядро, широкий спектр медичних послуг, сучасне обладнання, телемедицину та партнерства з міжнародними організаціями.

Медичні заклади громади надають первинну, консультативну, діагностичну, хірургічну, стоматологічну, паліативну та фізіотерапевтичну допомогу. Послуги доступні для жителів громади, ВПО, ветеранів та інших груп населення. Водночас сфера охорони здоров'я має низку викликів: дефіцит вузькопрофільних спеціалістів, нестачу сімейних лікарів, обмеженість приміщень, високі витрати на оренду, зношеність транспорту мобільних бригад, потребу в оновленні обладнання та ризик повторної релокації діяльності.

Тому розвиток доступної, якісної та стійкої системи медичних і телемедичних послуг є важливим для підтримки жителів громади в поточних умовах і формування основи для відновлення системи охорони здоров'я після деокупації.

Що робитимемо? (Завдання)

2.2.1. Забезпечити доступність первинних, консультативних, діагностичних, хірургічних, стоматологічних, паліативних та інших медичних послуг для Жителів громади незалежно від місця їхнього перебування.

2.2.2. Розвивати телемедичні послуги, онлайн-консультації, електронне ведення медичної документації та ефективне скерування пацієнтів до вузькопрофільних спеціалістів.

2.2.3. Посилити кадровий потенціал медичних закладів, зокрема шляхом залучення вузькопрофільних спеціалістів, сімейних лікарів.

2.2.4. Розвивати мобільні медичні послуги для Жителів громади, ВПО, ветеранів, людей старшого віку та інших груп, які мають обмежений доступ до стаціонарних закладів.

2.2.5. Оновлювати матеріально-технічну базу медичних закладів, зокрема діагностичне, лабораторне, рентгенологічне, стоматологічне та інше медичне обладнання.

2.2.6. Працювати над пошуком стабільних приміщень для медичних закладів, зменшенням залежності від оренди та створенням умов для розширення спектру медичних послуг.

2.2.7. Розширювати співпрацю з міжнародними, благодійними, державними та місцевими партнерами для залучення обладнання, фінансування, експертної підтримки та покращення доступності медичних послуг.

2.2.8. Підвищувати фінансову стійкість медичних закладів через участь у програмах НСЗУ, грантових проектах, партнерських ініціативах і розвиток додаткових послуг у межах чинного законодавства.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Жителі громади мають доступ до якісних медичних, консультаційних і телемедичних послуг незалежно від місця перебування.

Медичні заклади громади зберігають кадровий потенціал, розширюють спектр послуг, використовують сучасне обладнання та цифрові інструменти для роботи з пацієнтами.

Мобільні та дистанційні формати допомагають охоплювати Жителів, які перебувають у різних регіонах України, мають обмежену мобільність або потребують регулярного медичного супроводу.

Система охорони здоров'я громади є стійкою, партнерською та готовою до подальшого розвитку після деокупації й відбудови.

2.2. Розвиток доступної та якісної системи медичних, реабілітаційних і телемедичних послуг у громаді, із посиленням психосоціальної підтримки та впровадженням травмо-інформованого підходу до надання послуг жителям.

Сфера: реабілітація та будівництво реабілітаційних центрів

Чому це важливо? (поточний стан)

Реабілітація є одним із ключових напрямів підтримки жителів Сіверськодонецької громади, які постраждали внаслідок війни, переміщення, поранень, втрати здоров'я, психологічного виснаження або тривалого стресу. Особливої уваги потребують ветерани, військовослужбовці, члени їхніх родин, діти з інвалідністю, ВПО, люди старшого віку та інші Жителі, які потребують фізичного, психологічного й соціального відновлення.

У громаді вже сформовано основу для розвитку реабілітаційного напрямку: надаються реабілітаційні та фізіотерапевтичні послуги, працюють фахівці, налагоджено маршрутизацію отримувачів послуг, розвивається співпраця із профільними партнерами. Важливим ресурсом є наявність земельної ділянки та комплексу будівель на Закарпатті, які можуть стати базою для створення реабілітаційних центрів, послуг оздоровлення, відпочинку та соціальної адаптації.

Водночас розвиток реабілітації стримується нестачею приміщень, потребою в ремонті й облаштуванні об'єктів, дефіцитом фахівців, потребою в сучасному обладнанні та залежністю від донорського фінансування. Тому створення системи реабілітаційних послуг і реабілітаційних центрів є важливою умовою підтримки жителів громади в умовах переміщення та підготовки до майбутнього відновлення.

Що робитимемо? (Завдання)

2.2.9. Розвивати систему реабілітаційних послуг для ветеранів, військовослужбовців, ВПО, дітей з інвалідністю, людей старшого віку та інших жителів, які потребують відновлення.

2.2.10. Підготувати та реалізувати проекти створення реабілітаційних центрів на базі наявних земельних ділянок, приміщень і комплексів будівель громади.

2.2.11. Розвивати проект «Лісова Дача» як простір реабілітації, оздоровлення, відпочинку, соціальної згуртованості та підтримки жителів громади.

2.2.12. Забезпечити ремонт, облаштування та матеріально-технічне оснащення приміщень для надання реабілітаційних, фізіотерапевтичних, психосоціальних і соціально-адаптаційних послуг.

2.2.13. Посилити кадровий потенціал у сфері реабілітації через підготовку, залучення та утримання фахівців.

2.2.14. Розвивати психосоціальну підтримку жителів громади, які пережили війну, переміщення, втрати, поранення або інші травматичні події.

2.2.15. Впроваджувати травмо-інформований підхід у наданні реабілітаційних, соціальних, медичних і консультаційних послуг.

2.2.16. Розширювати партнерства з міжнародними, благодійними, медичними та реабілітаційними організаціями для залучення фінансування, обладнання, навчання фахівців та експертної підтримки.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада, у якій реабілітаційні послуги доступні для жителів, які потребують фізичного, психологічного та соціального відновлення.

Громада має підготовлені та поступово реалізовані проекти реабілітаційних центрів для ветеранів, військовослужбовців, ВПО, дітей з інвалідністю та інших цільових груп.

Реабілітаційна система громади поєднує медичну допомогу, фізичне відновлення, психосоціальну підтримку, соціальну адаптацію, оздоровлення та відновлення якості життя.

Фахівці, які працюють із жителями, застосовують травмо-інформований підхід і враховують досвід війни, переміщення, втрат і тривалого стресу.

Громада має партнерства, проектну базу та ресурсну основу для розвитку сучасної системи реабілітації в умовах переміщення і після деокупації.

2.3. Посилення системи соціального захисту, підтримки ВПО та вразливих груп населення.

Сфера: соціальний захист населення

Чому це важливо? (поточний стан)

Соціальний захист населення є однією з базових сфер підтримки жителів Сіверськодонецької громади в умовах переміщення, тимчасової окупації території та втрати частини звичних механізмів надання послуг. Попри складні умови, соціальна інфраструктура громади відновлена та продовжує працювати в адаптованому форматі. Соціальні установи надають послуги онлайн і офлайн, Сіверськодонецький міський центр соціальних служб працює дистанційно, Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) м. Сіверськодонецька надаються послуги змішаним форматом – дистанційно та офлайн. На сьогодні 4 соціальні робітники забезпечують соціальною послугою «догляд вдома» 44 осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, зокрема у містах Дніпро, Харків, Вінниця. Також у громаді діє комплексна цільова програма "Турбота", заходами якої передбачено відшкодування витрат, понесених у зв'язку з лікуванням, підтримку сімей, в яких виховуються діти з інвалідністю та особам з інвалідністю, надання матеріального заохочення випускникам, які отримали Свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти з відзнакою, а також підтримку сімей, в яких діти навчаються у закладах загальної середньої освіти тощо. Важливим ресурсом є налагоджена міжінституційна співпраця: громада взаємодіє із Центром надання соціальних послуг Самарівської міської ради, Дніпровською міською радою у ветеранському напрямі, проектом ТитаниUA, гуманітарними організаціями та партнерськими структурами. На вебсайті громади діє платформа взаємодії у форматі "питання/відповіді", а фахівці гуманітарних хабів надають консультації жителям.

Водночас соціальна сфера має низку обмежень. Недостатній рівень фінансування, кадровий дефіцит, втрата частини обладнання, відсутність повної та актуальної статистики про жителів громади, а також переважно дистанційний формат роботи ускладнюють повноцінне надання соціальних послуг. Окремою проблемою є низький рівень поінформованості жителів про доступні програми підтримки та недовіра частини населення до офіційних джерел інформації. Тому посилення системи соціального захисту має бути спрямоване не лише на збереження наявних послуг, а й на формування більш адресної, доступної та гнучкої системи підтримки Жителів громади незалежно від місця їхнього перебування.

Що робитимемо? (Завдання)

2.3.1. Забезпечувати безперервність надання соціальних послуг жителям громади незалежно від місця їхнього перебування.

2.3.2. Розвивати адаптовані формати соціальної роботи: дистанційні консультації, виїзні послуги, підтримку через гуманітарні хаби та цифрові канали.

2.3.3. Посилити кадровий потенціал соціальної сфери, зокрема шляхом залучення, навчання та підтримки соціальних працівників.

2.3.4. Оновлювати матеріально-технічну базу соціальних установ та створювати умови для якісного надання послуг.

2.3.5. Формувати актуальну базу потреб жителів громади для планування адресної соціальної підтримки.

2.3.6. Розширювати партнерства з місцевими, державними, міжнародними та благодійними організаціями для посилення соціальної підтримки.

2.3.7. Протидія гендерно зумовленому насильству та торгівлі людьми, активний суспільний діалог гендерної рівності

2.3.8. Подолання викликів у сфері соціального захисту населення та формування стійких гарантій для реалізації прав і свобод жителів громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Жителі громади, незалежно від місця перебування, мають доступ до базових соціальних послуг, консультацій і підтримки.

Соціальні установи громади працюють у змішаному форматі, мають підготовлених фахівців, актуальні дані про потреби населення та спроможність надавати адресну допомогу.

Система соціального захисту є доступною, гнучкою та орієнтованою на потреби людей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

2.3. Посилення системи соціального захисту, підтримки ВПО та вразливих груп населення.

Сфера: підтримка та інтеграція внутрішньо переміщених осіб

Чому це важливо? (поточний стан)

Підтримка ВПО є критично важливою для Сіверськодонецької громади, оскільки значна частина її жителів була вимушена залишити територію через війну та окупацію. Громада фактично функціонує як громада в переміщенні, а її жителі проживають у різних регіонах України, частина — за кордоном, частина — залишається на тимчасово окупованій території.

У громаді вже діють програми підтримки ВПО. Зокрема, передбачена допомога у працевлаштуванні через центр зайнятості, який надає онлайн-консультації. У разі працевлаштування на релоковане підприємство передбачені механізми підтримки. Також діє «Міська цільова програма забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб-мешканців Сіверськодонецької міської територіальної громади на 2024-2026 роки», у новій редакції та програма відшкодування суми першого внеску за іпотекою в межах «Оселі та молодіжного житлового будівництва».

Окремим елементом соціальної підтримки є служба Сіверськодонецького міського центру соціальних служб «Прихисток для сімей з дітьми та осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, у тому числі ВПО» у м. Самар. Комплексну підтримку (безоплатне житло, побутові зручності, соціальний супровід, психологічну підтримку, юридичні та адміністративні послуги тощо), яка виходить за межі простого житла, отримали та продовжують отримувати 24 особи із 17 сімей, які проживають у Прихистку. Водночас є незадоволена потреба у соціальному та тимчасовому житлі, особливо для людей і сімей, які потребують окремого проживання та додаткової підтримки.

Суттєвим викликом залишається низька поінформованість жителів про можливості, які надає громада, та про діяльність громади загалом. На обліку перебуває 42 218 ВПО, що становить близько 30% від населення громади, однак відсутність повної актуальної статистики та втрата зв'язку з частиною жителів ускладнюють планування програм підтримки. Також існує ризик асиміляції ВПО в приймаючих громадах і втрати зв'язку з Сіверськодонецькою громадою.

Тому підтримка та інтеграція ВПО має поєднувати соціальну допомогу, житлові рішення, працевлаштування, інформування, комунікацію та збереження належності людей до своєї громади.

Що робитимемо? (Завдання)

2.3.9. Розвивати програми підтримки ВПО, зокрема у сферах житла, працевлаштування, соціальної адаптації, консультаційної та гуманітарної допомоги.

2.3.10. Посилити інформування ВПО про доступні програми, послуги, пільги, можливості працевлаштування, житлової підтримки та участі в житті громади.

2.3.11. Розвивати мережу гуманітарних хабів і партнерських точок підтримки як інструмент доступу ВПО до послуг громади.

2.3.12. Формувати актуальну інформацію про потреби, місце перебування та наміри ВПО для кращого планування програм підтримки.

2.3.13. Сприяти інтеграції ВПО у приймаючих громадах без втрати зв'язку з Сіверськодонецькою громадою.

2.3.14. Розвивати житлові та компенсаційні програми для ВПО, зокрема соціальне, тимчасове та доступне житло.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада, у якій ВПО мають доступ до зрозумілої інформації, соціальної підтримки, житлових програм, консультацій і можливостей для працевлаштування.

ВПО залишаються частиною Сіверськодонецької громади, підтримують зв'язок із нею та можуть долучатися до її життя незалежно від місця проживання.

Громада має актуальні дані про потреби ВПО, дієві канали комунікації та програми, які допомагають людям адаптуватися, не втрачаючи належності до своєї громади.

Сфера: соціальний захист дітей та сімей

Чому це важливо? (поточний стан)

Діти та сім'ї є однією з найбільш вразливих груп у громаді, особливо в умовах переміщення, втрати житла, розриву соціальних зв'язків, дистанційного навчання, психологічного стресу та обмеженого доступу до частини послуг. Особливої підтримки потребують сім'ї з дітьми з інвалідністю, малозабезпечені родини, сім'ї у складних життєвих обставинах, родини ВПО та сім'ї, які постраждали внаслідок війни.

У громаді функціонує Центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю м. Сіверськ-Донецька у м. Дніпро. Центр надає онлайн- та офлайн-послуги, має партнерства з громадською організацією, створеною батьками дітей та осіб з інвалідністю, гуманітарними організаціями Дніпропетровської області та комунальними закладами м. Дніпро, зокрема у культурному напрямі. Центр має конкурентні переваги завдяки унікальності послуг і може стати основою для подальшого розвитку спеціалізованої підтримки дітей і сімей.

Також у громаді діє комплексна програма "Турбота", яка передбачає підтримку сімей з дітьми з інвалідністю, допомогу школярам, які закінчили школу з відзнакою, допомогу сім'ям, чії діти йдуть до школи, а також фінансову допомогу на дороговартісне лікування. Це дозволяє зберігати адресну підтримку родин навіть в умовах релокації.

Водночас сім'ї з дітьми стикаються з низкою проблем: нестачею доступного житла, обмеженими можливостями стаціонарного надання послуг, втратою частини обладнання, кадровим дефіцитом, низькою поінформованістю про доступні програми та потребою у психосоціальній підтримці. Для сімей з дітьми з інвалідністю особливо важливими є доступні приміщення, спеціалізовані послуги, сталі маршрути підтримки та партнерство з батьківськими спільнотами.

Тому соціальний захист дітей та сімей має бути спрямований на збереження доступу до підтримки, розвиток спеціалізованих послуг, адресну допомогу родинам і створення умов, у яких діти та сім'ї не залишаються сам на сам із наслідками війни, переміщення та соціальної вразливості.

Що робитимемо? (Завдання)

2.3.15. Забезпечувати підтримку дітей і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема через фінансову, консультаційну, соціальну та психосоціальну допомогу.

2.3.16. Розвивати послуги для дітей та осіб з інвалідністю та їхніх сімей, зокрема реабілітаційні, соціальні, освітні й адаптаційні послуги.

2.3.17. Підтримувати сім'ї з дітьми у доступі до програм громади, соціальних виплат, гуманітарної допомоги, освітніх і консультаційних сервісів.

2.3.18. Розвивати співпрацю з батьківськими спільнотами, громадськими, благодійними та гуманітарними організаціями для підтримки дітей і сімей.

2.3.19. Впроваджувати адресні інструменти підтримки для сімей, які мають підвищену вразливість через переміщення, втрату житла, інвалідність, низький дохід або інші складні обставини.

2.3.20. Посилювати інформування родин про наявні програми підтримки, послуги та можливості громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада, у якій діти та сім'ї мають доступ до соціальної, реабілітаційної, консультаційної та психосоціальної підтримки. Сім'ї з дітьми з інвалідністю, малозабезпечені родини та сім'ї у складних життєвих обставинах отримують адресну допомогу відповідно до своїх потреб.

Громада підтримує дітей і родини не лише фінансово, а й через послуги, партнерства, доступну інформацію та сталі канали комунікації.

2.4. Розвиток комплексної підтримки ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин

Сфера: Підтримка ветеранів війни, воїнів сил оборони та членів їх родин

Чому це важливо? (поточний стан)

Підтримка ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин є одним із пріоритетних напрямів соціальної політики громади. В умовах війни, переміщення та втрати доступу до території громади ця підтримка має охоплювати не лише матеріальну допомогу, а й соціальний супровід, реабілітацію, психологічну підтримку, сприяння працевлаштуванню, розвиток ветеранського підприємництва та збереження зв'язку ветеранів із громадою.

У громаді вже діє окрема міська цільова програма підтримки ветеранів та членів їхніх сімей, яка охоплює допомогу учасникам бойових дій і сім'ям загиблих захисників. Також реалізується програма підтримки захисників, захисниць та членів їхніх сімей для започаткування або розвитку власної справи. У межах цієї програми ветерани та члени їхніх родин можуть отримати грошову допомогу до 150 тис. грн; таку підтримку вже отримали 9 осіб, а також здійснюється інформаційне висвітлення історій успіху та популяризація ветеранського бізнесу.

Важливим ресурсом є розвиток ветеранського та реабілітаційного напрямку. Громада має співпрацю із Superhumans, налагоджує маршрутизацію отримувачів послуг на реабілітацію, має фахівців із соціальної роботи у м. Дніпрі та м. Українка, а також матеріальну базу для розвитку реабілітаційних послуг.

Водночас існують проблеми низької поінформованості ветеранів про доступні програми, неповного обліку цільової групи, кадрового дефіциту, обмежених фінансових ресурсів і потреби у розширенні партнерств. Показовим є те, що лише частина ветеранів перебуває на офіційному обліку, що ускладнює планування адресної підтримки та комунікацію з цією групою.

Тому комплексна підтримка ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин має стати системною: від виявлення потреб і належного інформування — до соціального супроводу, реабілітації, підтримки родин, розвитку ветеранського бізнесу та залучення ветеранів до життя громади.

Що робитимемо? (Завдання)

2.4.1. Забезпечувати адресну соціальну підтримку ветеранів, військовослужбовців, членів їхніх родин, сімей загиблих захисників і захисниць.

2.4.2. Розвивати систему інформування ветеранів та членів їхніх сімей про доступні програми, послуги, пільги, реабілітаційні можливості, гранти та інструменти підтримки.

2.4.3. Формувати актуальну базу потреб ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин для планування адресної допомоги й ефективного соціального супроводу.

2.4.4. Розвивати програми підтримки ветеранського підприємництва, зокрема фінансову допомогу на започаткування або розвиток власної справи, консультаційний супровід і популяризацію успішних прикладів.

2.4.5. Забезпечувати маршрутизацію ветеранів і військовослужбовців до медичних, реабілітаційних, психологічних, соціальних та консультаційних послуг.

2.4.6. Посилювати психосоціальну підтримку ветеранів, військовослужбовців, членів їхніх родин і родин загиблих захисників.

2.4.7. Розвивати партнерства з медичними, реабілітаційними, благодійними, ветеранськими, громадськими та міжнародними організаціями для розширення спектру підтримки.

2.4.8. Залучати ветеранів і членів їхніх родин до громадського життя, діалогових форматів, проєктів соціальної згуртованості, культурних, освітніх та економічних ініціатив громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада, у якій ветерани, військовослужбовці та члени їхніх родин мають доступ до зрозумілої, своєчасної та комплексної підтримки.

У громаді діє система соціального супроводу, інформування, маршрутизації та адресної допомоги для ветеранів, сімей загиблих захисників і захисниць, а також членів родин військовослужбовців. Ветерани мають можливості для реабілітації, психологічної підтримки, професійної самореалізації, започаткування або розвитку власної справи.

Громада підтримує ветеранський бізнес, популяризує історії успіху, розвиває партнерства та створює умови для активної участі ветеранів у житті громади.

Громада формує цілісну систему ветеранської політики, у якій підтримка захисників, захисниць та їхніх родин є не разовою допомогою, а сталою частиною розвитку громади.

2.5. Збереження та розвиток культурного, молодіжного, спортивного й творчого потенціалу громади.

Сфера: збереження та розвиток культурної та історичної спадщини

Чому це важливо? (поточний стан)

Культурна та історична спадщина є одним із ключових чинників збереження локальної ідентичності Сіверськодонецької громади в умовах переміщення. Через тимчасову окупацію території, розпорошення жителів по різних регіонах України та за кордоном, громада має ризик втрати зв'язків між людьми, спільної пам'яті, традицій і відчуття належності до своєї громади.

Попри складні умови, у громаді збережено сильний фокус на українських традиціях, ідентичності та культурній спадщині. Збережено народні традиції, зокрема пісні, танці, вишивку, декоративне мистецтво, обереги, писанкарство. Культура виконує важливу соціальну функцію: підтримує зв'язок між людьми, допомагає зберігати ідентичність і долати наслідки війни. Також важливо зафіксувати спільну пам'ять громади, земляцтво та підтримку "своїх" як важливі ресурси згуртованості.

Водночас існує ризик втрати талановитих дітей, носіїв традицій та елементів нематеріальної культурної спадщини. Вплив російської пропаганди та культурної асиміляції є загрозою для збереження української ідентичності, особливо серед дітей і молоді. Тому збереження культурної та історичної спадщини має бути не лише культурним, а й стратегічним напрямом, що допомагає громаді залишатися єдиною, впізнаваною та пов'язаною зі своїми жителями.

Що робитимемо? (Завдання)

2.5.1. Зберігати, документувати та популяризувати історію, традиції, культурну спадщину, спільну пам'ять і локальну ідентичність Сіверськодонецької громади.

2.5.2. Підтримувати ініціативи зі збереження нематеріальної культурної спадщини, зокрема пісень, танців, ремесел, декоративного мистецтва, оберегів, писанкарства та інших традицій громади.

2.5.3. Розвивати цифрові формати збереження культурної пам'яті, зокрема віртуальний музей, онлайн-презентації, архіви, цифрові виставки та інші інструменти культурної присутності громади.

2.5.4. Залучати дітей, молодь, дорослих і людей старшого віку до культурних, меморіальних, освітніх і творчих заходів, які підтримують зв'язок із громадою.

2.5.5. Розвивати культурну дипломатію та презентацію Сіверськодонецької громади на національному й міжнародному рівнях.

2.5.6. Підтримувати носіїв традицій, культурних діячів, майстрів, творчі колективи та ініціативи, які сприяють збереженню культурної ідентичності громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада у якій культурна та історична спадщина є основою згуртованості, спільної пам'яті та належності жителів до Сіверськодонецької громади.

Традиції, історія, творчість і культурна пам'ять громади збережені, задокументовані та доступні жителям незалежно від місця їхнього перебування.

Діти й молодь знають історію своєї громади, долучаються до культурних ініціатив і зберігають зв'язок із українською ідентичністю.

Сіверськодонецька громада має впізнаваний культурний образ, розвиває культурну дипломатію та використовує культуру як інструмент згуртування жителів у переміщенні.

2.5. Збереження та розвиток культурного, молодіжного, спортивного й творчого потенціалу громади.

Сфера: заклади культури, клуби, бібліотеки, парки, молодіжні організації

Чому це важливо? (поточний стан)

Заклади культури, клуби, бібліотеки, мистецькі школи, молодіжні організації та творчі об'єднання є важливими просторами збереження соціальних зв'язків, розвитку дітей і молоді, підтримки жителів та формування активної спільноти. Для громади в переміщенні ці інституції виконують не лише культурну, а й соціальну функцію: допомагають людям не втрачати контакт із громадою, підтримують дітей і родини, створюють простір для взаємодії, творчості та психологічного відновлення. У громаді збережено кадровий і творчий потенціал у сфері культури, освіти та громадської активності. Працюють культурні й мистецькі гуртки: вокальні, музичні, хореографічні, декоративно-прикладного мистецтва, писанкарства та інші. Діють активні колективи та заклади культури, зокрема будинок культури, бібліотеки, музична школа, гурти й творчі об'єднання. Культурні колективи та учні беруть участь у конкурсах, концертах, фестивалях і здобувають перемоги на обласному, всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Водночас сфера культури має значні втрати та обмеження. Втрачена або пошкоджена матеріально-технічна база закладів культури, не вистачає приміщень, обладнання, меблів, інструментів і костюмів. Частина закладів працює в орендованих або непридатних приміщеннях. Нестача фінансових ресурсів обмежує можливості для розвитку культури, оновлення обладнання та реалізації нових ініціатив. Також є відтік кадрів через низьку заробітну плату та складні умови роботи, бракує молодих фахівців, а працівники культури потребують підвищення кваліфікації, сучасних методик і нових інструментів роботи. Тому розвиток закладів культури, клубів, бібліотек, молодіжних організацій і творчих просторів є важливим для збереження людського потенціалу, підтримки дітей і молоді, соціальної згуртованості та культурної стійкості громади.

Що робитимемо? (Завдання)

2.5.7. Підтримувати діяльність закладів культури, клубів, бібліотек, мистецьких шкіл, творчих колективів і молодіжних організацій громади в умовах переміщення.

2.5.8. Створювати та розвивати культурні хаби, простори для гуртування, навчання, творчості, громадської активності та молодіжних ініціатив.

2.5.9. Оновлювати матеріально-технічну базу закладів культури, зокрема музичні інструменти, костюми, техніку, меблі, матеріали для гурткової роботи.

2.5.10. Підтримувати культурні, мистецькі, освітні, арт-терапевтичні, меморіальні та соціальні заходи для дітей, молоді, ветеранів, людей старшого віку, ВПО та інших жителів громади.

2.5.11. Забезпечувати підвищення кваліфікації працівників культури, керівників гуртків, бібліотекарів, викладачів мистецьких напрямів і молодіжних працівників.

2.5.12. Розвивати онлайн-формати культурної діяльності: дистанційні заняття, онлайн-презентації, концерти, виставки, майстер-класи та цифрові культурні події.

2.5.13. Розширювати партнерства з культурними центрами, навчальними закладами, ОГС, міжнародними програмами та донорами для підтримки культурного й молодіжного розвитку.

2.5.14. Підтримувати участь творчих колективів, дітей, молоді та працівників культури у конкурсах, фестивалях, освітніх і мистецьких програмах.

2.5.15. Організація та проведення освітньо-виховних, культурно-просвітницьких заходів для різних категорій населення з урахуванням політики безбар'єрності та недискримінації.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада у якій заклади культури, бібліотеки, клуби, мистецькі школи, творчі колективи та молодіжні організації продовжують працювати й підтримувати жителів незалежно від умов переміщення.

Громада має простори для культурної діяльності, гуртування, творчості, навчання, діалогу та молодіжних ініціатив.

Працівники культури та молодіжної сфери мають умови для професійного розвитку, а діти й молодь — можливості для творчої самореалізації, участі в конкурсах, фестивалях і громадських ініціативах.

Культурні та молодіжні інституції громади є активними центрами соціальної згуртованості, підтримки ідентичності та збереження зв'язку між жителями.

2.5. Збереження та розвиток культурного, молодіжного, спортивного й творчого потенціалу громади.

Сфера: фізкультура, спорт, спортивний туризм

Чому це важливо? (поточний стан)

Фізична культура, спорт і спортивний туризм є важливими складовими розвитку людського капіталу, здоров'я, соціалізації дітей і молоді, підтримки активного способу життя та згуртованості громади. В умовах переміщення спортивні й рухові активності можуть також виконувати відновлювальну та соціальну функцію: допомагати дітям, молоді, ветеранам і жителям громади долати наслідки стресу, підтримувати фізичну форму та залишатися частиною спільноти.

Спортивний напрям в громаді розвивається в контексті освітньої та позашкільної діяльності: у школах працюють гуртки, позашкільні заняття, спортивні та творчі напрями, що сприяє розвитку дітей і молоді. Водночас через релокацію, втрату матеріальної бази, нестачу приміщень, кадровий відтік і фінансові обмеження можливості для системного розвитку спортивних активностей є обмеженими.

Окремим викликом є розпорошеність дітей і молоді, тривала дистанційна форма навчання, зниження соціалізації та обмежені можливості для регулярної фізичної активності. Тому розвиток фізкультури, спорту та спортивного туризму має бути адаптований до умов переміщення: через партнерські майданчики, гуманітарні хаби, освітні заклади, молодіжні ініціативи, онлайн-формати та події, які підтримують здоров'я і згуртованість громади.

Що робитимемо? (Завдання)

2.5.16. Підтримувати фізкультурні, спортивні та рухові активності для дітей, молоді, ветеранів, ВПО та інших жителів громади.

2.5.17. Розвивати спортивні гуртки, секції, позашкільні заняття, змагання та події в доступних офлайн- і онлайн-форматах.

2.5.18. Використовувати гуманітарні хаби, партнерські майданчики, заклади освіти та культурні простори для організації фізкультурно-спортивної діяльності.

2.5.19. Підтримувати спортивні ініціативи, спрямовані на соціалізацію дітей і молоді, психоемоційне відновлення, згуртованість і здоровий спосіб життя.

2.5.20. Залучати партнерів, тренерів, молодіжні організації та громадські ініціативи до розвитку спортивних і рекреаційних програм для жителів громади.

2.5.21. Формувати передумови для відновлення спортивної інфраструктури та розвитку спортивного туризму після деокупації території громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада у якій діти, молодь, ветерани, ВПО та інші Жителі мають можливість долучатися до фізкультурних і спортивних активностей незалежно від місця перебування.

Спортивні гуртки, секції, події та рухові активності підтримують здоров'я, соціалізацію, психоемоційне відновлення та згуртованість жителів. Громада використовує хаби, партнерські майданчики, освітні й культурні простори для організації доступних спортивних активностей. Після деокупації громада має підготовлене бачення відновлення спортивної інфраструктури та розвитку фізкультури, спорту і спортивного туризму як складової якості життя жителів.

Сфера: надання адміністративних послуг ЦНАП

Чому це важливо? (поточний стан)

Надання адміністративних послуг є одним із ключових інструментів підтримки зв'язку між Сіверськодонецькою громадою та її жителями в умовах переміщення. Через тимчасову окупацію території громади та розпорошення людей по різних регіонах України ЦНАП виконує не лише сервісну, а й комунікаційну функцію: допомагає жителям отримувати необхідні послуги, консультації та підтримку незалежно від місця перебування.

У громаді функціонує ЦНАП, у якому працюють 11 адміністраторів. Вісім із них працюють у різних точках України — у гуманітарних хабах Луганської області, що робить послуги більш доступними для жителів, які релокувалися в інші регіони. Загалом доступно 79 послуг, є можливість звернення онлайн та офлайн. Послуги з реєстрації місця проживання надаються протягом 15–20 хвилин. Також через ЦНАП і пов'язані канали Жителі можуть отримувати консультації щодо соціального захисту, матеріальної допомоги та інших питань.

Водночас ЦНАП має низку обмежень. Відсутнє власне приміщення, що ускладнює стабільну організацію роботи та забезпечення безбар'єрності. Також відсутні державні реєстратори речових прав на нерухоме майно, що обмежує перелік доступних послуг. Через відсутність доступу до території громади виникає потреба у відновленні тієї потужності е-урядування й адміністративного сервісу, яку громада мала до релокації.

Тому розвиток ЦНАП має бути спрямований на розширення доступності послуг, посилення онлайн-форматів, підтримку роботи через хаби, відновлення кадрової та технічної спроможності, а також поступову підготовку до повноцінного відновлення адміністративного обслуговування після деокупації.

Що робитимемо? (Завдання)

2.6.1. Забезпечувати безперервність надання адміністративних послуг жителям громади незалежно від місця їхнього перебування.

2.6.2. Розширювати онлайн-формати звернень, консультацій та отримання адміністративних послуг.

2.6.3. Посилити кадрову, технічну та організаційну спроможність ЦНАП для роботи в умовах релокації.

2.6.4. Забезпечувати інформування жителів про доступні адміністративні послуги, способи звернення та локації, де їх можна отримати.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Бачимо громаду, у якій Жителі мають доступ до адміністративних послуг незалежно від місця перебування.

ЦНАП працює як гнучка сервісна система, що поєднує онлайн-звернення, консультації, роботу через хаби та офлайн-точки присутності.

Жителі громади знають, які послуги доступні, куди звертатися та як отримати необхідну підтримку.

Адміністративні послуги є швидкими, зрозумілими, доступними та адаптованими до умов громади в переміщенні.

2.6. Підвищення доступності адміністративних, соціальних, освітніх і консультаційних послуг через хаби та цифрові канали

Сфера: безбар'єрність

Чому це важливо? (поточний стан)

Безбар'єрність є необхідною умовою доступу жителів громади до адміністративних, соціальних, медичних, освітніх, культурних і консультаційних послуг. В умовах переміщення особливої уваги потребують люди з інвалідністю, люди старшого віку, ветерани, поранені військовослужбовці, сім'ї з дітьми з інвалідністю, маломобільні Жителі та інші групи, які мають додаткові бар'єри в отриманні послуг.

Безбар'єрність в громаді прямо проявляється через проблему нестачі приміщень, що відповідають вимогам доступності. Зокрема, у соціальній сфері обмежені можливості для стаціонарного надання послуг пов'язані з відсутністю доступних приміщень. Аналогічна проблема існує для ЦНАП, який не має власного приміщення, що ускладнює забезпечення повноцінної фізичної доступності. Медичні, соціальні, реабілітаційні й адміністративні послуги часто надаються в орендованих або адаптованих приміщеннях, що не завжди дозволяє створити належні умови для всіх груп населення.

Особливим викликом є те, що Жителі громади перебувають у різних містах і регіонах, тому безбар'єрність має розумітися ширше, ніж лише фізична доступність приміщень. Вона має включати інформаційну, цифрову, комунікаційну, транспортну та сервісну доступність: зрозумілі канали інформування, онлайн-консультації, доступні цифрові сервіси, підтримку через хаби, маршрутизацію послуг і супровід людей, які не можуть самостійно скористатися сервісами.

Тому розвиток безбар'єрності має стати наскрізним підходом до всіх послуг громади — від ЦНАП і соціального захисту до медицини, реабілітації, освіти, культури та комунікації.

Що робитимемо? (Завдання)

2.6.5. Забезпечувати доступність, соціальних, медичних, освітніх, культурних і консультаційних послуг для маломобільних груп населення та людей з інвалідністю.

2.6.6. Враховувати принципи безбар'єрності під час облаштування хабів, сервісних точок, приміщень ЦНАП, соціальних, медичних і реабілітаційних установ.

2.6.7. Розвивати цифрову та інформаційну безбар'єрність: зрозумілі інструкції, доступні канали комунікації, онлайн-консультації та супровід жителів при користуванні сервісами.

2.6.8. Підвищувати компетентність працівників громади щодо надання послуг людям з інвалідністю, ветеранам, людям старшого віку, сім'ям з дітьми з інвалідністю та іншим вразливим групам.

2.6.9. Розвивати механізми супроводу та маршрутизації жителів, які потребують допомоги в отриманні послуг.

2.6.10. Залучати партнерів і донорів для облаштування доступних приміщень, придбання обладнання та впровадження безбар'єрних рішень.

2.6.11. Забезпечення доступності послуг інклюзивного навчання.

2.6.12. Врахувати питання безбар'єрності при відновленні території громади після деокупації.

2.6.13. Після деокупації забезпечення розвитку безбар'єрних маршрутів, перехресть, зупинок громадського транспорту та тротуарів, а також оновлення рухомого складу транспорту та забезпечення закупівлі транспорту, адаптованого для осіб з обмеженнями повсякденного функціонування.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Бачимо громаду, у якій послуги доступні для всіх жителів незалежно від віку, стану здоров'я, мобільності, місця перебування чи рівня цифрових навичок.

Приміщення, хаби, цифрові сервіси та канали комунікації поступово адаптуються до потреб людей з інвалідністю, ветеранів, людей старшого віку, сімей з дітьми та інших вразливих груп.

Жителі отримують зрозумілу інформацію, супровід і підтримку під час звернення за послугами.

Безбар'єрність є не окремим заходом, а принципом організації всієї системи послуг громади.

Сфера: побутове обслуговування населення

Чому це важливо? (поточний стан)

Побутове обслуговування населення є важливою складовою якості життя жителів, особливо для людей, які перебувають у складних життєвих обставинах, ВПО, людей старшого віку, людей з інвалідністю, малозабезпечених родин та інших вразливих груп. Для громади в переміщенні ця сфера має адаптований характер: частина побутових потреб жителів вирішується не через традиційну інфраструктуру на території громади, а через хаби, партнерські організації, соціальні установи, консультаційні сервіси та адресну допомогу.

Побутове обслуговування в громаді проявляється через роботу гуманітарних хабів, соціальних служб і створених робочих місць для жителів у Дніпрі та Тернополі, де доступні друк, інтернет та інші базові сервіси. Також соціальні працівники надають підтримку людям, які потребують догляду вдома, а фахівці хабів консультують жителів з різних питань.

Водночас через відсутність доступу до власної території громада не може повноцінно розвивати традиційну мережу побутових послуг. Наявні потреби жителів мають вирішуватися через партнерства з приймаючими громадами, гуманітарними організаціями, соціальними службами, хабами та цифровими каналами. Окремо важливо враховувати потреби людей, які не мають достатніх цифрових навичок або не можуть самостійно отримати необхідні послуги.

Тому розвиток побутового обслуговування в умовах релокації має бути спрямований на забезпечення базових побутових сервісів, консультацій, навігації, адресної підтримки та партнерських рішень для жителів громади.

Що робитимемо? (Завдання)

2.6.14. Виявляти базові побутові потреби жителів громади, особливо ВПО, людей старшого віку, людей з інвалідністю та малозабезпечених родин.

2.6.17. Розвивати доступ до базових побутових сервісів через гуманітарні хаби, партнерські організації, соціальні служби та приймаючі громади.

2.6.18. Забезпечувати жителів консультаціями, навігацією та інформацією про доступні побутові, соціальні, адміністративні та гуманітарні послуги.

2.6.19. Підтримувати роботу сервісних точок, де Жителі можуть отримати базові послуги, зокрема доступ до інтернету, друку, інформаційної допомоги та консультацій.

2.6.20. Розвивати партнерства з громадськими, благодійними та місцевими організаціями для забезпечення побутової підтримки вразливих груп населення.

2.6.21. Підготувати підходи до відновлення системи побутового обслуговування населення після деокупації території громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Бачимо громаду, у якій Жителі мають доступ до базових побутових сервісів, консультацій і навігації незалежно від місця перебування.

Гуманітарні хаби, соціальні служби та партнерські організації допомагають людям вирішувати щоденні побутові потреби.

Вразливі групи населення отримують адресну підтримку, інформацію та супровід.

Після деокупації громада має підготовлене бачення відновлення повноцінної системи побутового обслуговування на своїй території.

Сфера: гуманітарні хаби та мережа присутності громади в релокації

Чому це важливо? (поточний стан)

Гуманітарні хаби є ключовим інструментом збереження фізичної присутності Сіверськодонецької громади в умовах переміщення. Вони дозволяють громаді залишатися доступною для жителів, які проживають у різних регіонах України, отримувати послуги, консультації, гуманітарну, соціальну, адміністративну, культурну й інформаційну підтримку.

Громада організувала наявність хабів у м. Дніпро та м. Тернопіль, а також співпрацю з хабами інших громад Луганської області. ЦНАП працює через 8 точок у гуманітарних хабах Луганської області, що забезпечує доступ жителів до адміністративних послуг у різних регіонах. У хабах також працюють фахівці, які надають консультації, а в м. Дніпрі та м. Тернополі створено робочі місця для жителів з доступом до друку й інтернету.

Хаби також мають важливу соціальну й комунікаційну функцію. Через них громада підтримує зв'язок із жителями, інформує про програми допомоги, надає консультації, організовує культурні, соціальні й освітні активності, а також зберігає відчуття належності людей до Сіверськодонецької громади.

Водночас мережа присутності громади потребує подальшого розвитку. Розпорошеність жителів, низька поінформованість частини населення про доступні можливості, слабе використання потенціалу місцевих медіа та відсутність повної статистики про місце перебування жителів ускладнюють планування підтримки. У SWOT також визначено можливість створення хабів у різних регіонах та розвиток цифрових інструментів комунікації як перспективні напрями.

Тому гуманітарні хаби мають розвиватися як мережа присутності громади в релокації — простори доступу до послуг, комунікації, підтримки, згуртування та збереження зв'язку з жителями.

Що робитимемо? (Завдання)

2.6.22. Розвивати мережу гуманітарних хабів і сервісних точок присутності громади в різних регіонах України.

2.6.23. Забезпечувати надання адміністративних, соціальних, консультаційних, інформаційних, освітніх і культурних послуг через хаби.

2.6.24. Посилити роль хабів як центрів комунікації з жителями, інформування про програми підтримки та збору інформації про потреби громади.

2.6.25. Використовувати хаби для проведення діалогових зустрічей, культурних, освітніх, молодіжних, соціальних і реабілітаційних активностей.

2.6.26. Розвивати співпрацю з хабами інших громад Луганської області, приймаючими громадами, громадськими та гуманітарними організаціями.

2.6.27. Поєднувати роботу хабів із цифровими каналами громади, порталом взаємодії, онлайн-консультаціями та комунікаційною стратегією.

2.6.28. Формувати актуальну інформацію про географію перебування Жителів, їхні потреби та доступність послуг через мережу хабів.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Бачимо громаду, яка має дієву мережу хабів і сервісних точок присутності в релокації.

Хаби забезпечують доступ Жителів до адміністративних, соціальних, консультаційних, освітніх, культурних та інформаційних послуг. Жителі громади знають, де і як отримати підтримку, консультацію або долучитися до життя громади.

Хаби є просторами згуртування, комунікації, підтримки і збереження зв'язку між громадою та її жителями. Мережа хабів доповнюється цифровими каналами, що дозволяє громаді залишатися доступною для людей незалежно від місця їхнього перебування.

3.1. Підтримка релокованого бізнесу, підприємництва та економічної активності жителів громади

Сфера: Розвиток підприємництва, забезпечення балансу розселення та розміщення робочих місць

Чому це важливо? (поточний стан)

Економічна активність жителів і збереження підприємницького потенціалу є важливою умовою життєздатності Сіверськодонецької громади в переміщенні. Через тимчасову окупацію території значна частина бізнесу втратила нерухомість, виробничі потужності, обладнання, клієнтські зв'язки та можливість працювати у звичному середовищі. Частина підприємців була змушена релокувати діяльність, працювати в орендованих або тимчасових приміщеннях, змінювати формат роботи чи перереєструвати бізнес в інших громадах.

Водночас у громаді зберігся підприємницький потенціал. Частина підприємців і підприємств релокували бізнес, продовжують працювати, сплачувати податки та створювати економічну активність. Релокований бізнес демонструє здатність адаптуватися до нових умов, відновлювати діяльність після переміщення та зберігати практичний досвід ведення бізнесу в умовах кризи й невизначеності. У громаді наявна статистична та організаційна база щодо релокованого бізнесу, яку можна використовувати для планування підтримки. Також є потенціал співпраці з громадськими організаціями, бізнес-асоціаціями, програмами підтримки підприємництва та міжнародними партнерами. Окремим напрямом уже є підтримка ветеранського бізнесу та місцеві програми грошової підтримки ВПО після працевлаштування на релоковані підприємства.

Що робитимемо? (Завдання)

3.1.1. Сформувати та регулярно оновлювати базу релокованого бізнесу громади, включно з інформацією про місце перебування, напрям діяльності, потреби, проблеми та плани щодо повернення або розвитку.

3.1.2. Налагодити сталі канали комунікації між релокованим бізнесом, підприємцями, органами управління громади, громадськими організаціями, бізнес-асоціаціями та партнерами.

3.1.3. Розвивати бізнес-платформу, бізнес-клуб або інший формат взаємодії для обміну інформацією, пошуку партнерств, залучення можливостей підтримки та участі підприємців у розвитку громади.

3.1.4. Підтримувати мале і середнє підприємництво, зокрема релокований, ветеранський, соціальний, жіночий та молодіжний бізнес.

3.1.5. Інформувати підприємців про державні, місцеві, міжнародні та грантові програми підтримки бізнесу, пільгове фінансування, податкові стимули й можливості участі у програмах відновлення.

3.1.6. Сприяти працевлаштуванню жителів громади на релокованих підприємствах, розвитку нових робочих місць і підтримці економічної активності ВПО.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Релокований бізнес зберігає зв'язок із громадою, має доступ до інформації, підтримки, партнерств і можливостей розвитку.

Громада має актуальну базу підприємців, розуміє їхні потреби та використовує ці дані для планування програм підтримки, залучення ресурсів і підготовки до економічного відновлення.

Підприємці, громадські організації, бізнес-асоціації та органи управління громади взаємодіють через сталі комунікаційні формати, бізнес-платформи й партнерські ініціативи.

Жителі громади мають більше можливостей для працевлаштування, самозайнятості, започаткування або розвитку власної справи.

Сіверськодонецька громада зберігає економічний потенціал у період переміщення та має підготовлену основу для повернення бізнесу, створення робочих місць і відновлення економічної активності після деокупації.

3.1. Підтримка релокованого бізнесу, підприємництва та економічної активності жителів громади

Сфера: Розвиток підприємництва, забезпечення балансу розселення та розміщення робочих місць

Разом із тим існують системні проблеми: відсутність актуалізованої бази потреб релокованого бізнесу, недостатня комунікація між підприємцями та органами управління громадою, обмежені фінансові й інфраструктурні можливості громади для підтримки бізнесу, а також невизначеність безпекової, економічної та регуляторної ситуації. Є ризик втрати частини бізнесу через тривалу релокацію, перереєстрацію, нестачу робочої сили, зростання витрат і відсутність достатніх стимулів залишатися пов'язаними із Сіверськодонецькою громадою.

Тому підтримка релокованого бізнесу, підприємництва та економічної активності жителів має бути спрямована на збереження економічного потенціалу громади вже зараз і створення передумов для повернення, відновлення робочих місць та економічного розвитку після деокупації.

3.1.7. Розробляти та впроваджувати місцеві інструменти підтримки підприємництва в межах доступних ресурсів громади та партнерських програм.

3.1.8. Готувати пропозиції щодо державних рішень і нормативних змін, які можуть підтримати релокований бізнес громад із тимчасово окупованих територій.

3.1.9. Формувати умови для повернення бізнесу після деокупації, зокрема через підготовку економічних сценаріїв, інвестиційних пропозицій, програм підтримки та планів відновлення робочих місць.

3.2. Підготовка до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів

Сфера: раціональне просторове планування, містобудівна діяльність, земельні відносини

Чому це важливо? (поточний стан)

Просторове планування є основою майбутнього безпечного повернення жителів, відновлення інфраструктури, житла, економічної активності та реінтеграції території Сіверськодонецької громади після деокупації. В умовах тимчасової окупації громада не має фізичного доступу до території, однак уже зараз має готувати планувальні, аналітичні та проєктні рішення для майбутнього відновлення.

Сильною стороною громади є збереження частини містобудівної спроможності. Окремою можливістю визначено створення інтерактивної карти релокованої громади, яка може відображати хаби, релокований бізнес, жителів, активи, потреби та інші дані для планування.

Водночас просторове відновлення ускладнюється тимчасовою окупацією території, невизначеністю безпекової ситуації, руйнуванням логістичних зв'язків, інфраструктури, виробництв, енергетичних і газових мереж. Тому просторове планування території громади має враховувати кілька сценаріїв: на перехідний період після повернення контролю над територією і на довгострокову відбудову громади.

В населених пунктах громади була застаріла нормативна грошова оцінка земель, відсутні повні відомості щодо складу земель. Це впливає на надходження в бюджет плати за землю, раціональне використання та охорону земель.

Що робитимемо? (Завдання)

3.2.1. Розробити Комплексний план просторового розвитку громади

3.2.2. Після деокупації актуалізувати наявну містобудівну документацію, просторові дані та матеріали, необхідні для відновлення громади. Розробити Комплексний план просторового розвитку громади

3.2.3. Створення та розвиток інтерактивної карти релокованої громади, як інструмент візуалізації та просторового аналізу нової структури громади на приймаючих територіях для оптимізації управління релокованими об'єктами, координації надання послуг та забезпечення життєдіяльності громади в умовах евакуації.

3.2.4. Розробити нову нормативну грошову оцінку земель громади, провести інвентаризацію земель комунальної власності.

3.2.5. Затвердити Програму Комплексного відновлення території громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Після деокупації громада має Комплексний план просторового розвитку території громади, розроблений на підставі проведеного аналізу руйнувань та демографічного стану громади. Створена ефективна система управління земельними ресурсами. Містобудівна документація, просторові дані, інтерактивні карти та програми відновлення використовуються для прийняття рішень, залучення ресурсів і координації дій після деокупації.

Громада має сценарії просторового розвитку, які враховують безпекові, екологічні, демографічні, інфраструктурні та економічні ризики.

3.2. Підготовка до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів

Сфера: безпека життя населення громади

Чому це важливо? (поточний стан)

Безпека життя населення є базовою умовою повернення жителів, відновлення послуг, роботи бізнесу та функціонування громади після деокупації. Для Сіверськодонецької громади ця сфера має особливе значення через тимчасову окупацію території, близькість до кордону з РФ, руйнування інфраструктури, мінну небезпеку, невизначеність стану житлового фонду та можливі ризики повторної ескалації.

Одна з ключових загроз – спільний кордон з РФ, мінну небезпеку, енергетичну безпеку регіону, політичну та економічну нестабільність, демографічну загрозу, а також ризик відсутності деокупації. Безпека також пов'язана з втратою логістичних зв'язків, руйнуванням енергетичних мереж і газопостачання, що може ускладнити повернення людей і відновлення базових умов життя.

Водночас громада має управлінський, цифровий і кадровий потенціал для підготовки рішень у сфері безпеки. Наявність відділу архітектури, відділу цифровізації, ЦНАП, медичних, освітніх, культурних інституцій та хабів створює основу для майбутньої координації дій, інформування Жителів і підготовки безпечного повернення.

Тому безпека життя населення має бути інтегрована в усі рішення щодо просторового планування, відновлення інфраструктури, житлової політики, реінтеграції території та повернення Жителів.

Що робитимемо? (Завдання)

3.2.6. Враховувати безпекові ризики у всіх сценаріях просторового відновлення, повернення Жителів і розвитку громади після деокупації.

3.2.7. Підготувати підходи до інформування Жителів щодо безпечного повернення, доступу до території, стану інфраструктури, мінної небезпеки та доступних послуг.

3.2.8. Забезпечити координацію з державними органами, військовими адміністраціями, службами цивільного захисту, гуманітарними та міжнародними організаціями з питань безпеки населення.

3.2.9. Передбачати у проєктах відновлення укриття, безпечні громадські простори, доступ до медичних, соціальних і адміністративних послуг.

3.2.10. Формувати цифрові інструменти для фіксації ризиків, небезпечних зон, пошкоджень, стану інфраструктури та потреб Жителів.

3.2.11. Підготувати систему першочергових заходів для забезпечення безпеки населення у перехідний період після деокупації.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Безпека жителів громади є першочерговою умовою повернення та відновлення.

Жителі отримують зрозумілу інформацію про ризики, порядок повернення, доступні послуги та безпечні маршрути взаємодії з громадою.

Проєкти відновлення враховують мінну, воєнну, інфраструктурну, екологічну та соціальну безпеку.

Громада має підготовлену систему дій для безпечного перехідного періоду після деокупації.

3.2. Підготовка до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів

Сфера: ліквідація наслідків війни

Чому це важливо? (поточний стан)

Ліквідація наслідків війни є одним із найскладніших напрямів майбутнього відновлення Сіверськодонецької громади. Війна призвела до втрати доступу до території, руйнування інфраструктури, виробництв, комунальних об'єктів, логістичних зв'язків, енергетичних і газових мереж, а також до переміщення значної частини населення.

Слабкою стороною громади є втрата інфраструктури та матеріальної бази комунальних установ, зруйнована інфраструктура і виробництва, зокрема хімічної промисловості, екологічна та мінна небезпека, руйнування логістичних зв'язків, енергетичних мереж і газопостачання. Особливою загрозою є знищення промислової та матеріально-технічної бази громади.

Важливим ресурсом для цього напрямку є наявність мапи руйнувань та незаконного заселення, а також можливість створення геоінформаційної карти релокованої громади. Такі цифрові інструменти можуть допомогти систематизувати дані про руйнування, потреби, ризики та пріоритети відновлення.

Тому ліквідація наслідків війни має включати не лише фізичне відновлення об'єктів, а й оцінку збитків, документування руйнувань, підготовку до розмінування, відновлення критичних систем, захист прав жителів і створення умов для безпечної реінтеграції території.

Що робитимемо? (Завдання)

3.2.12. Систематизувати та оновлювати дані про руйнування, втрати, пошкоджені об'єкти, незаконне заселення, стан інфраструктури та потреби громади.

3.2.13. Розвивати мапу руйнувань та інтегрувати її з геоінформаційними й аналітичними інструментами громади.

3.2.14. Підготувати перелік першочергових заходів з ліквідації наслідків війни після деокупації території.

3.2.15. Координувати дії з державними органами, міжнародними партнерами, донорами та профільними службами щодо оцінки збитків, відновлення інфраструктури та гуманітарного реагування.

3.2.16. Передбачити заходи з відновлення критичних систем життєзабезпечення, логістичних зв'язків, комунальної інфраструктури та базових послуг.

3.2.17. Забезпечувати документування втрат і руйнувань для подальшого залучення фінансування, компенсаційних механізмів і захисту інтересів громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має систематизовані дані про наслідки війни, руйнування, втрати та першочергові потреби.

Громада готова до координації дій після деокупації, має визначені пріоритети ліквідації наслідків війни та інструменти документування збитків.

Рішення щодо відновлення базуються на даних, безпековій оцінці, потребах Жителів і реалістичних сценаріях повернення.

3.2. Підготовка до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів

Сфера: відновлення зруйнованих війною об'єктів

Чому це важливо? (поточний стан)

Відновлення зруйнованих війною об'єктів є необхідною умовою повернення жителів, відновлення послуг, економічної активності та нормального функціонування громади після деокупації. Для Сіверськодонецької громади цей напрям має особливу складність, оскільки значна частина інфраструктури, виробничих потужностей, комунальної матеріальної бази, енергетичних і газових мереж зазнала руйнувань або втрачена.

У громаді вже наявні певні передумови для підготовки до відновлення: збережено містобудівну документацію в електронному вигляді, встановлено межі громади, розроблено генплани на м. Сіверськодонецьк і с. Воеводівку, є проєкт програми комплексного відновлення, а також діють окремі житлові програми. Крім того, громада має портфель інвестиційних проєктів, серед яких «Лісова Дача», мобільний діагностичний центр, сучасний кабінет мамографії та «Квартал Відродження».

Водночас фізичне відновлення об'єктів неможливе без деокупації, оцінки стану території, розмінування, визначення пріоритетів, підготовки проєктної документації та залучення значних ресурсів. Додатковими викликами є конкуренція з іншими громадами за державне та донорське фінансування, обмеженість власного бюджету, високі безпекові ризики та юридичні труднощі реалізації інвестиційних проєктів на територіях, які потребують тривалого розмінування.

Тому вже зараз необхідно формувати пріоритетний перелік об'єктів для відновлення, готувати проєктні ідеї, технічні рішення, партнерства та фінансові механізми, які дозволять швидко діяти після деокупації.

Що робитимемо? (Завдання)

3.2.18. Сформувати пріоритетний перелік об'єктів, які потребують відновлення після деокупації, з урахуванням безпеки, соціальної важливості та впливу на повернення жителів.

3.2.19. Підготувати проєктні ідеї, концепції та технічні завдання для відновлення житлових, соціальних, адміністративних, медичних, освітніх, культурних, комунальних та інфраструктурних об'єктів.

3.2.20. Використовувати наявну містобудівну документацію, мапу руйнувань, геоінформаційні дані та програму комплексного відновлення для планування відбудови.

3.2.21. Залучати державне, міжнародне, донорське та приватне фінансування для підготовки й реалізації проєктів відновлення.

3.2.22. Розвивати партнерства з проєктними організаціями, інвесторами, міжнародними фондами, державними структурами та приймаючими громадами.

3.2.23. Передбачати принципи безбар'єрності, енергоефективності, безпеки, екологічної відповідальності та сталості у проєктах відновлення.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має підготовлений портфель пріоритетних об'єктів для відновлення після деокупації.

Проєкти відбудови базуються на даних, оцінці руйнувань, потребах жителів, безпекових вимогах і сучасних підходах до сталого розвитку.

Громада здатна швидко запускати підготовлені проєкти відновлення за підтримки держави, міжнародних партнерів, донорів та інвесторів.

Відновлені об'єкти створюють умови для повернення жителів, відновлення послуг, економічної активності та якості життя.

Чому це важливо? (поточний стан)

Екологічна безпека є важливою умовою майбутнього повернення жителів і відновлення території Сіверськодонецької громади. Унаслідок війни, руйнування інфраструктури, пошкодження виробничих об'єктів, зокрема хімічної промисловості, мінування територій і втрати контролю над екологічно небезпечними зонами громада може стикнутися з високими екологічними ризиками після деокупації.

Екологічна та мінна небезпека визначені серед ключових слабких сторін у сфері підготовки до відбудови та просторового розвитку громади. Руйнування інфраструктури та виробництва, у тому числі хімічної промисловості, зруйновані енергетичні мережі й газопостачання. Це створює ризики забруднення територій, аварійності об'єктів, небезпеки для здоров'я людей і додаткових витрат на відновлення.

Екологічні питання мають розглядатися разом із просторовим плануванням, безпекою, розмінуванням, ліквідацією наслідків війни та відновленням зруйнованих об'єктів. До моменту деокупації громада може готувати аналітичну базу, сценарії реагування, партнерства та проєктні рішення для майбутньої оцінки стану довкілля.

Тому екологічний напрям має бути спрямований на виявлення ризиків, оцінку стану території після деокупації, зменшення впливу воєнних руйнувань на довкілля, захист здоров'я населення та впровадження екологічно відповідальних підходів у відбудові.

Що робитимемо? (Завдання)

3.2.24. Підготувати підходи до оцінки екологічного стану території громади після деокупації.

3.2.25. Враховувати екологічні ризики у просторовому плануванні, проєктах відновлення, ліквідації наслідків війни та поверненні жителів.

3.2.26. Забезпечити координацію з державними органами, екологічними службами, науковими установами, міжнародними та громадськими організаціями щодо оцінки й мінімізації екологічних загроз.

3.2.27. Формувати дані про потенційно небезпечні об'єкти, зони забруднення, пошкоджені промислові території та об'єкти критичної інфраструктури.

3.2.28. Впроваджувати принципи екологічної безпеки, енергоефективності та сталого розвитку у проєктах відновлення громади.

3.2.29. Інформувати Жителів про екологічні ризики, безпечне повернення, стан території та правила поведінки в потенційно небезпечних зонах.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада враховує екологічну безпеку як обов'язкову умову повернення жителів і відновлення території.

Після деокупації громада має провести оцінку екологічного стану, визначити ризикові зони та інтегрувати ці дані у просторове планування й проєкти відбудови.

Проєкти відновлення реалізуються з урахуванням екологічної відповідальності, безпеки населення, енергоефективності та сталого розвитку.

Жителі отримують зрозумілу інформацію про екологічні ризики та умови безпечного повернення.

Сфера: розвиток житлово-комунальної інфраструктури

Чому це важливо? (поточний стан)

Житлово-комунальна інфраструктура є базовою умовою для збереження якості життя жителів Сіверськодонецької громади в релокації та майбутнього безпечного повернення після деокупації. Через війну й тимчасову окупацію значна частина жителів втратила доступ до власного житла, а сама громада — можливість повноцінно управляти житловим фондом і комунальною інфраструктурою на своїй території. Попри це, громада вже має окремі житлові інструменти та ресурси. У громаді наявні житлові програми, зокрема відшкодування кредитів, міську цільову програму забезпечення житлом переміщених осіб у с. Халеп'я Київської області, а також програму відшкодування першого внеску за іпотекою в межах «Оселі та молодіжного житлового будівництва. Також громада має земельну ділянку для будівництва житла у с. Халеп'я та комплекс будівель на Закарпатті, який може бути використаний для соціальних, реабілітаційних і житлових потреб жителів.

Водночас житлово-комунальна сфера має суттєві виклики: втрата інфраструктури та матеріальної бази комунальних установ, зруйнована інфраструктура, тимчасова окупація території, невизначеність стану житлового фонду, руйнування логістичних зв'язків, енергетичних і газових мереж. Окремою проблемою є незадоволена потреба у соціальному та тимчасовому житлі для ВПО, сімей з дітьми, людей з інвалідністю та інших вразливих груп.

Тому розвиток житлово-комунальної інфраструктури має поєднувати два напрями: підтримку житлових рішень для жителів у релокації вже зараз і підготовку до відновлення житлового фонду, комунальних послуг та базової інфраструктури після деокупації.

Що робитимемо? (Завдання)

3.3.1. Розвивати житлові програми для жителів громади в релокації, зокрема ВПО, вразливих груп, ветеранів і сімей, які втратили житло або потребують підтримки.

3.3.2. Продовжувати та вдосконалювати програми відшкодування першого внеску за іпотечними й молодіжними житловими програмами.

3.3.3. Використовувати наявні земельні та майнові ресурси громади для розвитку житлових, соціальних і реабілітаційних проєктів.

3.3.4. Підготувати проєктні рішення для будівництва, реконструкції або облаштування житла для Жителів громади в релокації та після деокупації.

3.3.5. Формувати дані про житлові потреби жителів, зокрема ВПО, родин з дітьми, людей з інвалідністю, людей старшого віку та ветеранів.

3.3.6. Підготувати підходи до відновлення житлового фонду та комунальної інфраструктури громади після деокупації.

3.3.7. Залучати державне, міжнародне, донорське та приватне фінансування для реалізації житлових і комунальних проєктів.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Жителі громади, які втратили житло або перебувають у складних житлових умовах, мають доступ до житлових програм і зрозумілих механізмів підтримки.

Громада використовує наявні земельні та майнові ресурси для створення житлових, соціальних і реабілітаційних рішень.

Після деокупації громада має підготовлені підходи до відновлення житлового фонду, комунальної інфраструктури та базових умов для повернення жителів.

Сфера: удосконалення інженерної інфраструктури

Чому це важливо? (поточний стан)

Інженерна інфраструктура є основою функціонування громади, відновлення житла, соціальних послуг, медичних і освітніх закладів, бізнесу та повернення жителів після деокупації. Для Сіверськодонецької громади цей напрям має критичне значення, оскільки внаслідок війни значна частина інфраструктури була зруйнована або втрачена.

За період окупації громада зазнала втрату інфраструктури та матеріальної бази комунальних установ, руйнування інфраструктури й виробництв, зокрема хімічної промисловості, руйнування логістичних зв'язків, енергетичних мереж і газопостачання. Регіон є нестабільним з точки зору інвестування, а майбутнє відновлення ускладнюють тимчасова окупація, екологічна та мінна небезпека, невизначеність і безпекові ризики.

Водночас громада має певні передумови для планування інженерного відновлення: збережено містобудівну документацію в електронному вигляді, встановлено межі територіальної громади, розроблено генплани на м. Сіверськодонецьк і с. Воеводівку, наявний проєкт програми комплексного відновлення. Це дає можливість уже зараз готувати аналітичні, технічні та проєктні рішення для майбутнього відновлення інженерної інфраструктури.

Удосконалення інженерної інфраструктури має бути спрямоване на підготовку до відновлення критичних систем життєзабезпечення, зокрема енергопостачання, газопостачання, водопостачання, водовідведення, логістичних зв'язків, комунальних мереж і об'єктів, необхідних для повернення жителів та запуску економічної активності.

Що робитимемо? (Завдання)

3.3.8. Підготувати аналіз стану інженерної інфраструктури громади після деокупації з урахуванням пошкоджень, ризиків і першочергових потреб.

3.3.9. Формувати перелік пріоритетних інженерних мереж і об'єктів, які потребують відновлення або модернізації.

3.3.10. Підготувати проєктні рішення для відновлення енергетичних, газових, водопровідних, каналізаційних, комунальних та інших інженерних систем.

3.3.11. Інтегрувати питання інженерної інфраструктури у просторове планування, програму комплексного відновлення та проєкти відбудови.

3.3.12. Використовувати цифрові інструменти, карти та дані для фіксації стану інженерних мереж, пошкоджень і потреб у відновленні.

3.3.13. Залучати державні програми, міжнародні фонди, технічну допомогу та партнерів для фінансування інженерного відновлення.

3.3.14. Передбачати сучасні, безпечні, енергоефективні та стійкі рішення під час відновлення інженерної інфраструктури.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має підготовлену технічну й аналітичну основу для відновлення інженерної інфраструктури після деокупації.

Пріоритети відновлення інженерних мереж визначаються на основі безпеки, потреб жителів, стану території та значення об'єктів для життєзабезпечення.

Інженерна інфраструктура громади відновлюється за сучасними стандартами, з урахуванням енергоефективності, стійкості та майбутніх потреб розвитку.

Сфера: енергоефективність

Чому це важливо? (поточний стан)

Енергоефективність є важливою умовою майбутньої відбудови Сіверськодоонецької громади, зменшення витрат на утримання об'єктів, підвищення енергетичної стійкості та безпеки жителів. В умовах війни й масштабних руйнувань енергетичної інфраструктури громада має орієнтуватися не лише на відновлення того, що було зруйновано, а й на впровадження більш сучасних, ощадних і стійких рішень.

На території громади енергетичні мережі зруйновані, відсутнє з'єднання з Україною, зруйновано газопостачання, а енергетична безпека регіону є однією з загроз для громади. Це означає, що після деокупації відновлення енергетичної інфраструктури буде одним із ключових викликів для повернення жителів, роботи соціальних установ, медичних і освітніх закладів, бізнесу та комунального господарства.

Водночас енергоефективні рішення можуть застосовуватися вже зараз у проєктах громади в релокації. У соціальній сфері серед можливостей визначено залучення коштів на модернізацію служби Сіверськодоонецького міського центру соціальних служб «Прихисток для сімей з дітьми та осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, у тому числі ВПО», зокрема встановлення сонячних панелей і сучасної каналізаційної системи. Це демонструє потенціал впровадження автономних і енергоощадних рішень у соціальних, житлових, реабілітаційних та інфраструктурних об'єктах громади.

Тому енергоефективність має стати наскрізним принципом житлових, соціальних, реабілітаційних, медичних, освітніх та інфраструктурних проєктів громади — як у релокації, так і після деокупації.

Що робитимемо? (Завдання)

3.3.15. Впроваджувати принципи енергоефективності у житлових, соціальних, реабілітаційних, медичних, освітніх та інфраструктурних проєктах громади.

3.3.16. Підготувати енергоефективні рішення для об'єктів, які громада використовує в релокації, зокрема хабів, притулків, соціальних і реабілітаційних просторів.

3.3.17. Передбачати використання автономних джерел енергії, сонячних панелей, енергоощадного обладнання та сучасних інженерних систем у проєктах відновлення.

3.3.18. Залучати державне, міжнародне та донорське фінансування для впровадження енергоефективних рішень.

3.3.19. Інтегрувати енергоефективність у програму комплексного відновлення, просторове планування та технічні завдання для майбутніх проєктів.

3.3.20. Підвищувати обізнаність працівників, партнерів і жителів щодо переваг енергоефективних та автономних рішень

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада у якій енергоефективність є обов'язковим принципом відновлення, модернізації та розвитку інфраструктури.

Соціальні, житлові, медичні, освітні, реабілітаційні та комунальні об'єкти проєктуються з урахуванням енергоощадності, автономності та стійкості.

Громада залучає партнерів і фінансування для впровадження сучасних енергетичних рішень.

Після деокупації відновлення енергетичної та інженерної інфраструктури відбувається не за старими підходами, а з урахуванням безпеки, ефективності та сталого розвитку.

3.4. Підготовка економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період та після повернення контролю над територією

Сфера: інвестиційна діяльність, банківська сфера, фінансові ресурси

Чому це важливо? (поточний стан)

Фінансова спроможність та здатність залучати інвестиційні, донорські й державні ресурси є критично важливими для Сіверськодонецької громади в умовах переміщення. Через тимчасову окупацію території громада втратила значну частину власної економічної бази, джерел доходів, промислових активів і можливостей для самостійного наповнення бюджету. Це посилює залежність від державної підтримки, міжбюджетних трансфертів, міжнародної допомоги та грантових програм.

За 2025 рік виконання бюджету за доходами становить 98%, або 584,9 млн грн, а за видатками — 92,7%, або 1 031,0 млн грн. Структура доходів демонструє високу залежність від офіційних трансфертів — 72,19%, тоді як податкові надходження становлять 27,57%. У структурі видатків найбільшу частку займають загальнодержавні функції — 45,23%, освіта — 26,19%, охорона здоров'я — 17,37%, соціальний захист — 6,04%. Загальний баланс бюджету за 2025 рік є дефіцитним і становить близько -446,1 млн грн.

Водночас громада має сформований єдиний портфель публічно-інвестиційних проєктів, зокрема: "Будівництво центру реабілітації та соціальної згуртованості комплексу "Лісова дача", "Створення сучасного кабінету мамографії в КНП "Сіверськодонецька міська багатопрофільна лікарня", "Нове будівництво групи заблокованих житлових будинків по вул. Вознесенська, с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл."

Що робитимемо? (Завдання)

3.4.1. Формувати та регулярно оновлювати портфель інвестиційних, соціальних, інфраструктурних, медичних, реабілітаційних і житлових проєктів громади.

3.4.2. Залучати державні, міжнародні, донорські, банківські та приватні фінансові ресурси для підтримки жителів, релокованого бізнесу й підготовки до відбудови.

3.4.3. Використовувати цифрові інструменти залучення фінансування та презентації проєктів, зокрема DREAM, CLS (Платформа міжнародного партнерства для розвитку громад), міжнародні платформи відновлення та партнерські програми.

3.4.4. Посилити спроможність громади у сфері підготовки грантових заявок, інвестиційних пропозицій, фінансового планування та управління міжнародними проєктами.

3.4.5. Розвивати співпрацю з банківськими установами, фондами, міжнародними організаціями та програмами підтримки для створення фінансових інструментів відновлення.

3.4.6. Підготувати пропозиції щодо спеціальних фінансових, податкових і регуляторних умов для релокованих громад та бізнесу з тимчасово окупованих територій.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має реалістичні економічні сценарії розвитку для різних етапів: до деокупації, у перехідний період і після повернення контролю над територією.

Громада має підготовлений портфель проєктів, здатний залучати державне, міжнародне, донорське, банківське та приватне фінансування.

Фінансове планування громади базується на даних, бюджетних можливостях, потребах жителів і пріоритетах відновлення.

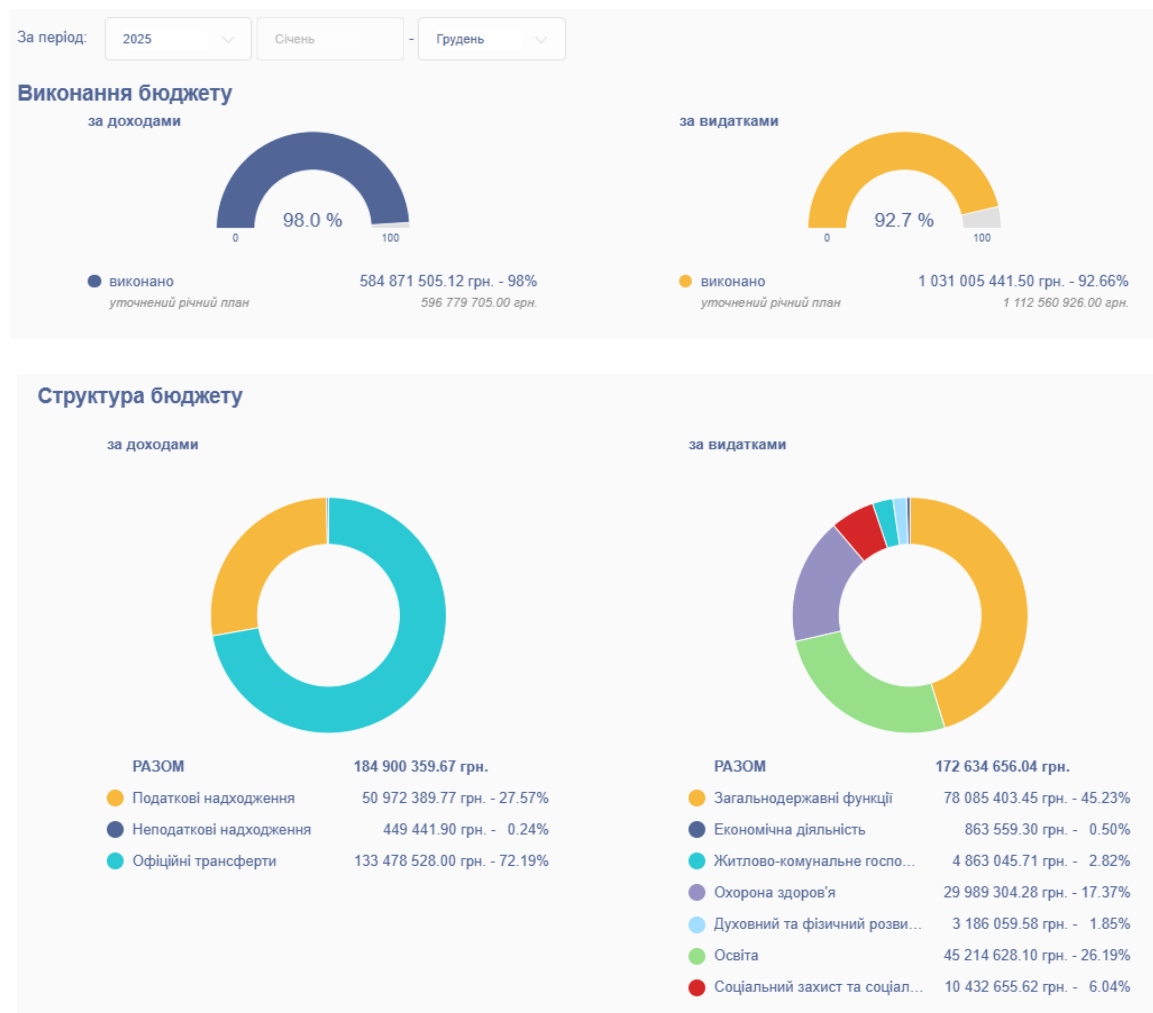
Громада є видимою для партнерів, має зрозумілі інвестиційні пропозиції та поступово зменшує ризики фінансової залежності через розвиток партнерств і підготовку економічної бази для майбутнього відновлення.

3.4. Підготовка економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період та після повернення контролю над територією

Сфера: інвестиційна діяльність, банківська сфера, фінансові ресурси

Є досвід презентації громади на міжнародних майданчиках, системна робота з гуманітарними й технічними донорами, а також можливості залучення коштів через Ukraine Facility, DREAM, CLS (Платформа міжнародного партнерства для розвитку громад), міжнародні інвестиційні фонди, програми відновлення Луганщини, Interreg, LIFE та інші інструменти.

Ключовими викликами залишаються обмежені можливості бюджету для співфінансування грантових проєктів, відсутність фізичного доступу до інвестиційних об'єктів через окупацію, висока конкуренція між громадами за ресурси донорів, а також обережність міжнародних партнерів щодо територій без фізичного доступу. Тому громада має формувати кілька економічних сценаріїв розвитку, які враховують різні умови: до деокупації, у перехідний період і після повернення контролю над територією.

* Джерело скріншотів: Єдиний державний вебпортал публічних фінансів України openbudget.gov.ua. Інформація отримана шляхом прямого доступу до розділів бюджету Сіверськодонецької громади.

3.4. Підготовка економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період та після повернення контролю над територією

Сфера: інвестиційна діяльність, банківська сфера, фінансові ресурси

* Джерело скріншотів: Єдиний державний вебпортал публічних фінансів України openbudget.gov.ua. Інформація отримана шляхом прямого доступу до розділів бюджету Сіверськодонецької громади.

Сфера: промислове виробництво

Чому це важливо? (поточний стан)

Промислове виробництво було важливою складовою економічного потенціалу Сіверськодонецької громади до повномасштабної війни. Саме промислова база, підприємства, виробничі активи, робочі місця та професійні кадри формували економічну спроможність території, податкові надходження і зайнятість населення.

Унаслідок війни та тимчасової окупації громада втратила доступ до промислових територій, виробничих потужностей і матеріальної бази підприємств. Зруйнована інфраструктура та виробництва, зокрема об'єкти хімічної промисловості. Існує загроза знищення промислової та матеріально-технічної бази. Частина бізнесу втратила нерухомість, виробничі активи або обладнання, а частина підприємців була змушена релокувати діяльність.

Водночас промисловий потенціал громади не можна розглядати лише як втрачений ресурс. Збережені зв'язки з релокованим бізнесом, наявність підприємців, досвід роботи в умовах кризи, можливість податкових стимулів і залучення інвестицій створюють основу для підготовки майбутніх сценаріїв промислового відновлення. Окремо треба визначити можливість розвитку військової промисловості, сервісних напрямів, розміщення військових об'єктів або частин з урахуванням функціонального типу території та її розташування біля кордону з РФ.

Промислове відновлення після деокупації потребуватиме оцінки стану активів, екологічної та мінної безпеки, відновлення інженерної й транспортної інфраструктури, залучення інвесторів, державних стимулів і спеціальних умов для повернення підприємств. Тому вже зараз громада має готувати економічні сценарії, які враховують реальний стан промислової бази, можливості релокованого бізнесу та нові моделі промислового розвитку.

Що робитимемо? (Завдання)

3.4.8. Провести після деокупації оцінку стану промислових територій, підприємств, виробничих активів, інженерної інфраструктури та екологічних ризиків.

3.4.9. Підготувати сценарії відновлення промислового виробництва з урахуванням безпекових, екологічних, інвестиційних і демографічних умов.

3.4.10. Підтримувати зв'язок із релокованими промисловими підприємствами та підприємцями для визначення їхніх потреб, можливостей повернення або участі у відновленні громади.

3.4.11. Формувати інвестиційні пропозиції для відновлення або створення нових виробничих майданчиків, індустріальних, сервісних чи спеціалізованих економічних зон.

3.4.12. Просувати ідею спеціальних державних стимулів, податкових пільг і фінансових інструментів для повернення та розвитку промислового бізнесу на деокупованій території.

3.4.13. Розглядати нові напрями промислового розвитку, зокрема виробництва, пов'язані з відновленням, безпекою, інженерними рішеннями, енергоефективністю та сервісним обслуговуванням.

3.4.14. Інтегрувати промислове відновлення у просторове планування, інвестиційну стратегію та програму комплексного відновлення громади.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має підготовлені сценарії промислового відновлення з урахуванням реального стану території після деокупації.

Промислові території, активи та виробничі майданчики оцінені з точки зору безпеки, екології, інвестиційної доцільності та можливості відновлення.

Громада підтримує зв'язок із релокованими підприємствами та створює умови для їхнього повернення, участі у відбудові або розвитку нових виробничих напрямів.

Промислове виробництво громади після деокупації розвивається на основі безпечних, сучасних, енергоефективних і економічно доцільних рішень.

3.4. Підготовка економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період та після повернення контролю над територією

Сфера: транспорт, удосконалення транспортної інфраструктури

Чому це важливо? (поточний стан)

Транспортна інфраструктура є важливою умовою повернення жителів, відновлення економічної активності, доступу до послуг, логістики, гуманітарного реагування та майбутньої відбудови громади. Для Сіверськодонецької громади цей напрям має особливе значення, оскільки війна призвела до руйнування логістичних зв'язків, втрати доступу до території та невизначеності щодо стану доріг, мостів, транспортних маршрутів і пов'язаної інфраструктури.

Серед слабких сторін громади визначено руйнування логістичних зв'язків, втрату інфраструктури, зруйновані енергетичні мережі та газопостачання. Також відзначено, що громада перебуває в нестабільному регіоні з точки зору інвестування, має спільний кордон з РФ, а мінна небезпека та безпекова нестабільність можуть суттєво впливати на відновлення транспортного сполучення після деокупації.

До деокупації транспортна сфера не може бути повноцінно відновлена на території громади, однак уже зараз необхідно готувати сценарії транспортної реінтеграції: визначати пріоритетні маршрути повернення, логістичні потреби для відновлення, зв'язки з хабами, приймаючими громадами, релокованим бізнесом і майбутніми інвестиційними проєктами.

Після деокупації транспортна інфраструктура має забезпечити не лише фізичне сполучення, а й доступність послуг, безпечне пересування, відновлення ланцюгів постачання, повернення бізнесу та інтеграцію громади в економічний простір України.

Що робитимемо? (Завдання)

3.4.15. Підготувати сценарії відновлення транспортної інфраструктури та логістичних зв'язків громади після деокупації.

3.4.16. Провести після повернення контролю оцінку стану доріг, мостів, маршрутів, транспортних об'єктів і логістичної інфраструктури.

3.4.17. Визначити пріоритетні транспортні маршрути для безпечного повернення жителів, відновлення послуг, гуманітарного реагування та економічної активності.

3.4.18. Інтегрувати транспортну інфраструктуру у просторове планування, програму комплексного відновлення та інвестиційні проєкти громади.

3.4.19. Підготувати проєкти відновлення та модернізації транспортної інфраструктури з урахуванням безпеки, доступності, логістичних потреб і розвитку бізнесу.

3.4.20. Розвивати координацію з державними органами, обласними структурами, приймаючими громадами, гуманітарними організаціями та бізнесом щодо відновлення транспортних зв'язків.

3.4.21. Враховувати потреби релокованого бізнесу, соціальних установ, медичних і реабілітаційних закладів під час планування транспортної та логістичної інфраструктури.

Якою бачимо громаду (Критерії розвитку)

Громада має підготовлені сценарії транспортного відновлення та логістичної реінтеграції після деокупації.

Транспортна інфраструктура планується з урахуванням безпеки, мінної небезпеки, доступності послуг, потреб жителів, бізнесу та відбудови.

Після повернення контролю над територією громада має визначені пріоритетні маршрути, об'єкти та проєкти для відновлення транспортного сполучення.

Транспортна система громади сприяє поверненню жителів, відновленню економіки, роботі соціальних і медичних послуг та інтеграції громади в загальноукраїнський простір.

SWOT - АНАЛІЗ

S — Сильні сторони (Strengths)	W — Слабкі сторони (Weaknesses)
Управління, послуги та згуртованість громади - Збережено кадрове ядро міської адміністрації та базову управлінську спроможність. - Функціонує ЦНАП: 11 адміністраторів, 8 точок роботи в різних регіонах України, доступно 79 послуг. - Працюють цифрові інструменти: електронний документообіг, портал взаємодії з громадою, сайт ВА, е-демократія. - Є досвід міжнародної, міжмуніципальної співпраці та участі у міжнародних заходах. - Збережено актив громади, волонтерські ініціативи, місцеві медіа, спільну пам'ять і земляцтво. Людський капітал і базові послуги - Соціальні, освітні, медичні та культурні установи продовжують працювати в адаптованих форматах. - Діють програми підтримки ВПО, ветеранів, дітей, сімей і вразливих груп населення. - Функціонують 17 шкіл, 1 дитячий садок, збережено освітянський потенціал і дистанційні освітні інструменти. - Релоковано й продовжують працювати 3 медичні заклади, розвиваються телемедицина та мобільні виїзди лікарів. - Збережено культурний, творчий і громадський потенціал громади. Економіка, відновлення та ресурси - Частина релокованого бізнесу продовжує працювати, сплачувати податки та створювати економічну активність. - Є базова інформація про релокований бізнес і програми підтримки підприємництва. - Збережено містобудівну документацію, межі громади, генплани та проєкт програми комплексного відновлення. - Наявні житлові програми, земельні й майнові ресурси в інших регіонах України. - Сформовано єдиний проєктний портфель публічних інвестицій, зокрема: "Будівництво центру реабілітації та соціальної згуртованості" на території комплексу "Лісова дача", "Створення сучасного кабінету мамографії в КНП "Сіверськодоонецька міська багатопрофільна лікарня", "Нове будівництво групи зблокованих житлових будинків по вул. Вознесенська, с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл."	Управління, послуги та згуртованість громади - Відсутній фізичний доступ до території громади. - Законодавча невизначеність щодо статусу ВА ускладнює управління, фінансування й ухвалення рішень. - Працівники перевантажені, є нестача кваліфікованих фахівців. - Недостатньо розвинені відкриті дані, кібербезпека та сучасне програмне забезпечення. - Відсутнє власне приміщення ЦНАП і державні реєстратори речових прав. - Недостатня комунікація з жителями, діаспорою. Людський капітал і базові послуги - Кадровий дефіцит у соціальній, медичній, освітній і культурній сферах. - Недостатнє фінансування та втрата частини матеріально-технічної бази установ. - Обмежені можливості для стаціонарного надання послуг через нестачу доступних приміщень. - Відсутня повна й актуальна статистика про жителів та їхні потреби. - Частина дітей перебуває за кордоном або на ТОТ, зменшилася кількість учнів, зростають освітні втрати. - Медичні заклади залежать від орендованих приміщень, донорського фінансування та мають дефіцит фахівців. Економіка, відновлення та ресурси - Релокований бізнес втратив частину активів, нерухомості й виробничих потужностей. - Відсутня актуалізована база потреб бізнесу та стала комунікація з підприємцями. - Обмежені фінансові й інфраструктурні можливості громади для підтримки бізнесу. - Територія громади перебуває на ТОТ, наявні мінні, екологічні та безпекові ризики. - Зруйновано або втрачено інфраструктуру, логістичні зв'язки, виробництва, енергетичні й газові мережі. - Недостатня спроможність для реалізації великих інвестиційних і відновлювальних проєктів.

SWOT - АНАЛІЗ

О — Можливості (Opportunities)	Т — Загрози (Threats)
Управління, послуги та згуртованість громади • Підвищення професійних компетентностей працівників. • Розвиток цифрових сервісів, кібербезпеки, відкритих даних і комунікаційної платформи. • Налагодження співпраці з діаспорою, українськими спільнотами за кордоном і жителями в різних регіонах. • Використання статусу релокованої громади для залучення підтримки. • Розширення міжнародного, міжмуніципального та партнерського співробітництва. Людський капітал і базові послуги • Залучення донорських і міжнародних ресурсів для розвитку соціальних, медичних, освітніх, культурних і реабілітаційних послуг. • Розвиток реабілітаційних центрів, зокрема проєкту “Лісова Дача”. • Розвиток телемедицини, мобільних медичних послуг, психосоціальної підтримки та травмо-інформованого підходу. • Участь у міжнародних освітніх, молодіжних і культурних програмах. • Створення мапи послуг, культурного хабу, віртуального музею та цифрових форматів взаємодії. Економіка, відновлення та ресурси • Залучення програм підтримки бізнесу, грантів, пільгового фінансування та податкових стимулів. • Створення актуальної бази релокованого бізнесу та платформи комунікації підприємців. • Розвиток ветеранського, соціального, жіночого та молодіжного підприємництва. • Формування геоінформаційної карти релокованої громади. • Залучення інвестицій для житлових, соціальних, реабілітаційних та інфраструктурних проєктів. • Доступ до Ukraine Facility, DREAM, міжнародних інвестфондів і програм відновлення Луганщини.	Управління, послуги та згуртованість громади • Зростання кіберризиків через нестачу захищеної інфраструктури та фахівців. • Законодавча невизначеність щодо статусу ВА та релокованих громад. • Втрата зв'язку з жителями, зниження активності та втрата локальної ідентичності. • Неповорнення частини жителів після деокупації. • Відтік кадрів, професійне вигорання та міграція фахівців. Людський капітал і базові послуги • Тривале продовження воєнних дій і ризик повторної релокації установ. • Демографічний спад, асиміляція ВПО в приймаючих громадах і невизначеність щодо повернення населення. • Скорочення бюджетного фінансування або державних дотацій. • Вплив російської пропаганди на дітей і молодь, особливо на ТОТ. • Поглиблення освітніх втрат і зниження соціалізації дітей. • Втрата культурної спадщини, творчих кадрів, талановитих дітей і носіїв традицій. Економіка, відновлення та ресурси • Відсутність або затягування деокупації. • Невизначеність безпекової, економічної та регуляторної ситуації. • Втрата локального бізнесу через закриття, повторну релокацію або перереєстрацію. • Дефіцит робочої сили через відтік населення. • Спільний кордон з РФ, мінна небезпека, екологічні ризики та знищення промислової бази. • Енергетична, політична й економічна нестабільність, залежність від дотацій. • Конкуренція між громадами за державні, донорські та інвестиційні ресурси.

TOWS-МАТРИЦЯ

Управління, згуртованість і послуги громади в переміщенні

	Opportunities (O) – Можливості	Threats (T) – Загрози
Strengths (S) – Сильні сторони	<i>Стратегії SO – Використовуємо сильні сторони для реалізації можливостей</i> - Використання збереженого кадрового ядра адміністрації для підготовки й реалізації програм підвищення професійних компетентностей працівників. - Розвиток порталу взаємодії з громадою, електронного документообігу та інструментів е-демократії для створення сучасних електронних сервісів для жителів у переміщенні. - Використання мережі ЦНАП і гуманітарних хабів для розширення доступу до адміністративних, соціальних та консультаційних послуг. - Посилення міжнародної та міжмуніципальної співпраці на основі вже укладених меморандумів і досвіду участі громади в міжнародних заходах. - Використання активу громади, лідерів думок, місцевих медіа, волонтерських ініціатив і земляцтва для розвитку комунікаційної стратегії та цифрової платформи взаємодії жителів.	<i>Стратегії ST – Використовуємо сильні сторони, щоб зменшити загрози</i> - Використання кадрового ядра адміністрації та електронного документообігу для збереження управлінської стійкості в умовах законодавчої невизначеності статусу ВА. - Розвиток порталу громади, ЦНАП, хабів і місцевих медіа для зменшення ризику втрати зв'язку з жителями та зниження їхньої активності. - Використання культурної пам'яті, активу громади, волонтерських ініціатив і земляцтва для протидії втраті локальної ідентичності. - Розвиток міжнародних і міжмуніципальних партнерств для зменшення ризику зниження уваги міжнародних партнерів до громади. - Використання цифрових сервісів і хабів для підтримки жителів, які перебувають на TOT, за кордоном або в різних регіонах України.
Weaknesses (W) – Слабкі сторони	<i>Стратегії WO – Можливості як засіб подолання слабкостей</i> - Залучення міжнародної технічної допомоги та державних програм для розвитку кібербезпеки, закупівлі ліцензованого програмного забезпечення й створення безпечної локальної мережі. - Підвищення кваліфікації працівників у сферах цифровізації, відкритих даних, міжнародного проєктного менеджменту та кризового управління. - Налагодження партнерства з українськими діаспорами для подолання слабкої комунікації з м за кордоном. - Використання статусу релокованої громади як аргументу для залучення підтримки на створення нових електронних сервісів, цифрової платформи та комунікаційних інструментів. - Залучення партнерів і донорів для пошуку або облаштування приміщення ЦНАП та посилення його технічної спроможності.	<i>Стратегії WT – Мінімізація слабких сторін і нейтралізація загроз</i> - Оптимізація функцій структурних підрозділів і посадових обов'язків для зменшення перевантаження працівників та ризику професійного вигорання. - Підготовка пропозицій до центральних органів влади щодо врегулювання статусу релокованих громад і ВА. - Створення системи регулярної комунікації з жителями для запобігання втраті зв'язку, ідентичності та довіри до громади. - Поступове впровадження сучасного програмного забезпечення й базових стандартів кібербезпеки для зменшення ризику збоїв і кібератак. - Розробка комунікаційної стратегії громади для подолання низької поінформованості жителів і слабого використання потенціалу місцевих медіа.

TOWS-МАТРИЦЯ

Соціальна сфера (Людський капітал, соціальна підтримка, освіта, медицина і культура)

	Opportunities (O) – Можливості	Threats (T) – Загрози
Strengths (S) – Сильні сторони	<i>Стратегії SO – Використовуємо сильні сторони для реалізації можливостей</i> - Використання збереженої мережі освітніх закладів, педагогічного потенціалу та цифрових освітніх інструментів для участі у програмах Erasmus+, міжнародних грантах і STEM-ініціативах. - Розвиток медичних закладів, телемедицини, мобільних виїздів лікарів і партнерств з міжнародними організаціями для розширення доступу до медичних послуг. - Використання Центру комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю та наявної матеріальної бази на Закарпатті для створення реабілітаційних центрів і розвитку послуг оздоровлення. - Розвиток програм “Турбота”, підтримки ветеранів і підтримки ветеранського бізнесу через залучення партнерів, донорів і міжнародних програм. - Використання творчого й культурного потенціалу громади для створення культурного хабу, віртуального музею, онлайн-презентацій і програм збереження ідентичності.	<i>Стратегії ST – Використовуємо сильні сторони, щоб зменшити загрози</i> - Використання дистанційної освіти, цифрових інструментів і збереженого педагогічного складу для протидії освітнім втратам і впливу російської пропаганди на дітей, які перебувають на ТОТ. - Розвиток соціальних, медичних і реабілітаційних послуг для зменшення наслідків тривалих воєнних дій, переміщення та демографічного спаду. - Використання культурних колективів, гуртків, бібліотек і мистецьких ініціатив для збереження локальної ідентичності та протидії культурній асиміляції. - Підтримка ветеранів, сімей загиблих, ВПО, дітей та осіб з інвалідністю та інших вразливих груп для зменшення ризику соціальної ізоляції й втрати зв’язку з громадою. - Використання партнерств із медичними, соціальними, культурними та міжнародними організаціями для зменшення ризику скорочення бюджетного фінансування.
Weaknesses (W) – Слабкі сторони	<i>Стратегії WO – Можливості як засіб подолання слабкостей</i> - Залучення грантів для модернізації матеріально-технічної бази освіти, культури, соціальних і медичних установ. - Використання міжнародних освітніх програм, цифровізації освіти та STEM-інструментів для подолання освітніх втрат і підтримки дітей, які перебувають за кордоном або на ТОТ. - Залучення донорського фінансування для розвитку стаціонарних соціальних послуг, реабілітаційних центрів і послуг для дітей та осіб з інвалідністю. - Створення мапи послуг допомоги для подолання низької поінформованості жителів про доступні програми підтримки. - Розвиток партнерств із місцевими та міжнародними організаціями для компенсації кадрового дефіциту, навчання фахівців і розширення спектру послуг. - Створення культурних, освітніх і молодіжних просторів для подолання нестачі приміщень, слабкої соціалізації дітей і низької активності молоді.	<i>Стратегії WT – Мінімізація слабких сторін і нейтралізація загроз</i> - Оптимізація мережі освітніх, соціальних і культурних послуг з урахуванням демографічних змін, розпорошення жителів і ризику скорочення фінансування. - Розробка системи підтримки педагогічних, медичних, соціальних і культурних кадрів для зменшення відтоку фахівців та професійного вигорання. - Розвиток змішаних форматів послуг — онлайн, офлайн, через хаби та партнерські локації — для зменшення обмежень, пов’язаних із відсутністю приміщень. - Посилення психосоціальної підтримки дітей, молоді, ветеранів, ВПО та працівників соціальної сфери для зниження наслідків тривалого стресу. - Поступове оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, медицини, культури й соціального захисту для запобігання скороченню програм і послуг.

TOWS-МАТРИЦЯ

Економіка, просторове відновлення, інфраструктура та ресурси

	Opportunities (O) – Можливості	Threats (T) – Загрози
Strengths (S) – Сильні сторони	<i>Стратегії SO – Використовуємо сильні сторони для реалізації можливостей</i> - Використання наявного релокованого бізнесу, його адаптивності та досвіду роботи в кризових умовах для формування бізнес-клубу або платформи комунікації підприємців. - Використання статистичної й організаційної бази релокованого бізнесу для створення актуальної бази підприємців і регулярного збору інформації про їхні потреби. - Розвиток програм підтримки ветеранського, соціального, жіночого та молодіжного підприємництва на основі вже наявних місцевих програм. - Використання збереженої містобудівної документації, генпланів і проекту програми комплексного відновлення для підготовки інвестиційних та інфраструктурних проєктів. - Використання земельної ділянки у с. Халеп'я, комплексу будівель на Закарпатті та житлових програм для розвитку житлових, соціальних і реабілітаційних проєктів. - Просування портфеля інвестиційних проєктів громади через DREAM, CLS (Платформа міжнародного партнерства для розвитку громад), Ukraine Facility, міжнародні інвестфонди та програми відновлення Луганщини.	<i>Стратегії ST – Використовуємо сильні сторони, щоб зменшити загрози</i> - Використання зв'язків із релокованим бізнесом для зменшення ризику втрати локального бізнесу та неповернення підприємців після деокупації. - Підтримка підприємців, які продовжують працювати й сплачувати податки, для зменшення негативного впливу економічної нестабільності та втрати власних доходів бюджету. - Використання програми комплексного відновлення, містобудівної документації та мапи руйнувань для підготовки до роботи в умовах мінної небезпеки, руйнувань і знищення інфраструктури. - Використання житлових програм і наявних земельних ресурсів для зменшення ризику неповернення жителів після деокупації. - Використання міжнародних партнерств і готового проєктного портфеля для зниження ризику конкуренції з іншими громадами за донорські та державні ресурси.
Weaknesses (W) – Слабкі сторони	<i>Стратегії WO – Можливості як засіб подолання слабкостей</i> - Залучення грантів, пільгового фінансування, податкових стимулів і програм підтримки бізнесу для подолання втрати активів релокованими підприємцями. - Створення актуальної бази релокованого бізнесу для подолання нестачі системної інформації про потреби підприємців. - Формування бізнес-платформи для покращення комунікації між релокованим бізнесом, владою, громадськими організаціями та бізнес-асоціаціями. - Залучення великих інвестицій у партнерстві для подолання обмежених фінансових та інфраструктурних можливостей громади. - Використання геоінформаційної карти релокованої громади для подолання нестачі актуальних просторових даних, фіксації активів, руйнувань, хабів і потреб жителів. - Використання Ukraine Facility, DREAM, Interreg, LIFE, CLS (Платформа міжнародного партнерства для розвитку громад) та програм відновлення Луганщини для фінансування проєктів житла, інфраструктури, енергоефективності та відновлення.	<i>Стратегії WT – Мінімізація слабких сторін і нейтралізація загроз</i> - Підготовка сценаріїв економічного розвитку до деокупації, у перехідний період і після повернення контролю над територією для зменшення впливу невизначеності. - Пріоритезація проєктів відновлення з урахуванням безпеки, мінної небезпеки, екологічних ризиків і реалістичних джерел фінансування. - Розробка програм підтримки релокованого бізнесу для запобігання його втраті, перереєстрації в інших громадах або закриттю. - Підготовка інвестиційних проєктів із чіткими ризиками, етапами реалізації та джерелами фінансування для підвищення довіри партнерів. - Поступове формування кадрової та експертної спроможності для управління великими інвестиційними й відновлювальними проєктами. - Врахування енергетичної, транспортної, екологічної та промислової безпеки у всіх сценаріях відбудови громади.

УЗГОДЖЕНІСТЬ З ДЕРЖАВНОЮ СТРАТЕГІЄЮ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА 2021 – 2027 РОКИ

Стратегічні та оперативні цілі Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021–2027 роки

Стратегічні цілі громади	Оперативні цілі громади	Стратегічна ціль 1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах			Стратегічна ціль 2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів		Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	
		Оперативна ціль 1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	Оперативна ціль 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах	Оперативна ціль 3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	Оперативна ціль 1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	Оперативна ціль 2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка	Оперативна ціль 1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС	Оперативна ціль 2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями
Стратегічна ціль 1. Згуртована та інституційно спроможна громада в переміщенні	1.1						x	x
	1.2		x					
	1.3	x					x	
	1.4						x	x
Стратегічна ціль 2. Збереження людського капіталу, якості життя та доступу жителів до базових послуг	2.1		x					
	2.2		x	x				
	2.3		x	x				
	2.4		x	x				
	2.5	x						
	2.6		x					
Стратегічна ціль 3. Економічне відновлення, просторовий розвиток і підготовка до відбудови громади	C1					x		
	C2	x						
	C3				x			
	C4	x			x			

УЗГОДЖЕНІСТЬ З СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2021 – 2027 РОКИ

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки

Стратегічні цілі громади	Оперативні цілі громади	Стратегічна ціль 1. ПОСИЛЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ					Стратегічна ціль 2. РОЗВИТОК, ОРІЄНТОВАНИЙ НА ЛЮДИНУ					Стратегічна ціль 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ПАРТНЕРСТВ				
		Оперативна ціль 1.1. Посилення обороноздатності, підтримка військових та реінтеграція ветеранів війни до цивільного життя	Оперативна ціль 1.2. Інформаційна безпека регіону	Оперативна ціль 1.3. Цивільний захист та робота правоохоронних органів	Оперативна ціль 1.4. Економічна підтримка внутрішньо переміщених осіб	Стратегічна ціль 1.5. Підтримка релокованого бізнесу Луганської області	Оперативна ціль 2.1. Розбудова якісної системи освіти, орієнтованої на підтримку та розвиток людського капіталу Луганщини в умовах переміщення та відновлення після деокупації	Оперативна ціль 2.2. Формування доступного, інклюзивного, здоров'язберігаючого простору для фізичного, психологічного та ментального відновлення та розвитку людини	Оперативна ціль 2.3. Збереження культурної спадщини регіону. Формування системи зміцнення локальної ідентичності та культурного розмаїття на основі історичної пам'яті	Оперативна ціль 2.4. Забезпечення розвитку якісних і доступних соціальних послуг у відповідності до потреб людини	Оперативна ціль 2.5. Створення безбар'єрного простору для жителів Луганської області	Оперативна ціль 3.1. Формування згуртованого патріотичного громадянського суспільства на засадах української національної ідентичності та соціальної відповідальності	Оперативна ціль 3.2. Інституційно стійка, цифровізована, стала система управління	Оперативна ціль 3.3. Ефективні партнерства та комунікації	Оперативна ціль 3.4. Забезпечення ефективного планування відбудови та підготовки до деокупації	Оперативна ціль 3.5. Створення сприятливого середовища для забезпечення відкритості та прозорості діяльності військових адміністрацій
Стратегічна ціль 1. Згуртована та інституційно спроможна громада в переміщенні	1.1												x	x	x	x
	1.2												x	x		
	1.3								x			x				
	1.4					x							x	x		
Стратегічна ціль 2. Збереження людського капіталу, якості життя та доступу жителів до базових послуг	2.1				x		x					x				
	2.2							x								
	2.3				x					x				x		
	2.4	x										x				
	2.5								x			x				
	2.6							x		x	x					
Стратегічна ціль 3. Економічне відновлення, просторовий розвиток і підготовка до відбудови громади	3.1				x	x						x	x			
	3.2									x			x		x	
	3.3				x								x	x	x	
	3.4													x		x

УЗГОДЖЕНІСТЬ З ЦІЛЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН

Стратегічні цілі громади	Оперативні цілі громади	ЦСР 4. Якісна освіта	ЦСР 3. Міцне здоров'я і благополуччя	ЦСР 7. Доступ на та чиста енергія	ЦСР 8. Гідна праця та економічне зростання	ЦСР 9. Промисловість, інновації та інфраструктура	ЦСР 10. Скорочення нерівності	ЦСР 11. Сталий розвиток міст і громад	ЦСР 12. Відповідальне споживання та виробництво	ЦСР 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату	ЦСР 16. Мир, справедливість та сильні інститути
											
Стратегічна ціль 1. Згуртована та інституційно спроможна громада в переміщенні	1.1										x
	1.2					x					x
	1.3										x
	1.4										x
Стратегічна ціль 2. Збереження людського капіталу, якості життя та доступу жителів до базових послуг	2.1	x									
	2.2		x								
	2.3						x				
	2.4						x				
	2.5							x			
	2.6										x
Стратегічна ціль 3. Економічне відновлення, просторовий розвиток і підготовка до відбудови громади	3.1				x						
	3.2							x			
	3.3							x			
	3.4				x						

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТА ПРІОРИТЕТИ

Загальний підхід

Стратегія розвитку Сіверськодонецької громади формується в умовах високої невизначеності, зумовленої тимчасовою окупацією, перебігом війни, масштабом руйнувань, темпами повернення населення та доступністю державного, міжнародного й приватного фінансування.

Сценарії не є взаємовиключними прогнозами. Вони визначають можливі траєкторії та допомагають адаптувати План заходів до фактичного рівня безпеки, ресурсів і функціональної готовності території.

Незалежно від сценарію громада продовжує заходи, що не потребують фізичного доступу: підтримує зв'язок із жителями, надає доступні послуги, зберігає кадри й установи, актуалізує дані та готує проекти відновлення.

Логіка планування

- песимістичний сценарій визначає мінімальний рівень спроможності та рамки управління ризиками;
- інерційний сценарій є базовим для планування поетапного відновлення;
- оптимістичний сценарій описує цільову модель модернізованої громади.

Ключові зовнішні чинники

- перебіг війни, строки деокупації та віддаленість від лінії бойового зіткнення;
- державна політика реінтеграції та компенсації за зруйноване майно;
- мінна, техногенна й екологічна небезпека;
- масштаб державних програм і міжнародної допомоги;
- умови повернення населення та відновлення транспортно-логістичних зв'язків;
- інвестиційний клімат і темпи європейської інтеграції України.

Ключові внутрішні чинники

- спроможність військової адміністрації, комунальних установ і підприємств;
- збереження кадрового потенціалу та зв'язків із жителями;
- готовність населення і бізнесу повертатися;
- наявність актуальних даних і підготовленого портфеля проектів;
- якість партнерств, цифрового управління та моніторингу відновлення.

Рекомендований планувальний сценарій

Найбільш обґрунтованим є інерційний сценарій із поступовим переходом до оптимістичного. Він передбачає функціонування громади в переміщенні, підготовку до різних умов деокупації, поетапне відновлення та перехід до комплексної модернізації лише після підтвердження безпеки й ресурсної спроможності.

Базові принципи

- повернення населення не розпочинається до офіційного підтвердження безпеки;
- території та системи можуть одночасно перебувати в різних режимах відновлення;
- рішення ухвалюються на основі перевірених даних, а не впливу визначеного строку;
- для кожного умовного заходу у Плані заходів визначається тригер запуску;
- пріоритетність, строки й джерела фінансування коригуються без зміни стратегічного бачення.

Сценарій переглядається щороку та після суттєвих змін безпекової ситуації, деокупації, первинного обстеження, зміни фінансування або отримання нових демографічних та інфраструктурних даних.

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ТА ПРІОРИТЕТИ

ПЕСИМІСТИЧНИЙ СЦЕНАРІЙ

Тривала окупація та поглиблення втрат

Передумови. Територія тривалий час залишається окупованою або після деокупації перебуває в зоні високих ризиків. Доступ відсутній чи суттєво обмежений, а фінансування спрямовується переважно на оборонні й гуманітарні потреби.

Ключові ризики

- ослаблення зв'язків із жителями та остаточне переміщення економічно активного населення;
- втрата кадрів, документації, майна й земель;
- подальше руйнування інфраструктури та поглиблення техногенної небезпеки;
- зниження готовності бізнесу до повернення;
- залежність громади від зовнішнього фінансування.

Стратегічна відповідь

- забезпечити безперервність управління і дистанційних послуг;
- підтримувати актуальний реєстр жителів та мережу сервісних точок;
- зберігати кадри й формувати резерв для роботи після деокупації;
- підтримувати релокований бізнес, локальну ідентичність і культурну пам'ять;
- систематизувати дані про майно, пошкодження та екологічні наслідки;
- готувати проекти, технічні завдання, розрахунки та партнерства.

Результат. Збережена мінімальна інституційна суб'єктність і зв'язок із жителями, однак демографічний та економічний потенціал скорочується.

ІНЕРЦІЙНИЙ СЦЕНАРІЙ

Збереження громади та відкладене відновлення

Передумови. Громада тривалий час функціонує в переміщенні. Після деокупації доступ відкривається поступово; ресурсів достатньо для критичних функцій, але не для швидкої комплексної відбудови.

Ключові ризики

- тривалий розрив між деокупацією та безпечним поверненням;
- нерівномірне відновлення і дефіцит працівників та житла;
- фрагментарне фінансування, дублювання проєктів;
- відбудова застарілої інфраструктури без модернізації;
- повільне повернення населення й бізнесу.

Стратегічна відповідь

- створити координаційний штаб і встановити режими доступу;
- провести обстеження, розмінування, документування та інвентаризацію;
- відновити захищений зв'язок, гуманітарну логістику й охорону об'єктів;
- підготувати тимчасове житло для спеціальних і комунальних служб;
- поетапно запускати дороги, мережі, медичну допомогу, товари першої необхідності, транспорт, адміністративні, соціальні та освітні послуги.

Результат. Відновлені базові функції, але модернізація, демографічне та економічне відродження відбуваються повільно.

ОПТИМІСТИЧНИЙ СЦЕНАРІЙ

Безпечна реінтеграція, модернізація та економічне відродження

Передумови. Відновлено контроль і безпечний доступ, здійснюється системне розмінування. Громада залучає значне державне, міжнародне та приватне фінансування й реалізує підготовлений портфель проєктів.

Сприятливі чинники

- стабільне безпекове середовище та системна політика реінтеграції;
- довгострокове фінансування і скоординовані партнерства;
- повернення фахівців та стимули для бізнесу й інвесторів;
- відновлені логістичні зв'язки та цифрове управління.

Стратегічна відповідь

- сформувати комплексний план просторового розвитку й актуальну модель розселення;
- обґрунтовано визначити долю кожного пошкодженого об'єкта;
- модернізувати житлову, комунальну, транспортну й соціальну інфраструктуру;
- розвивати резервні системи життєзабезпечення, промисловість, кластери та МСП;
- узгодити професійну освіту з новою економікою;
- реалізувати програми повернення людей і розвивати відкритий моніторинг.

Результат. Сформована безпечна, технологічна, екологічно відповідальна та конкурентоспроможна громада, інтегрована до європейського простору.

МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Загальні положення

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Сіверськодонецької міської територіальної громади здійснюється відповідно до:

- Закону України «Про засади державної регіональної політики»;
- Методичних рекомендацій щодо розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265
- Постанова КМУ від 04.08.2023 № 816 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ).

Відповідальні виконавці

заступник начальника Сіверськодонецької міської ВА, управління економічного розвитку Сіверськодонецької міської ВА, Розробники звітів: структурні підрозділи СМВА (за потреби — КП/установи, залучені організації). Затвердження: керівництвом громади.

Система моніторингу

Моніторинг виконання Стратегії здійснюється на основі системи показників (матриці індикаторів) за стратегічними цілями, що містить для кожного індикатора: одиницю виміру, базове значення (2024), цільове значення (2034), частоту збору, джерело даних та відповідального виконавця.

Збір і верифікація даних забезпечуються відповідальними структурними підрозділами ОМС відповідно до визначених джерел (реєстри, статистика, звіти установ/підприємств тощо). CLS використовується як допоміжна цифрова система для:

- візуалізації прогресу виконання Стратегії та динаміки індикаторів;
- відображення стану сфер життєдіяльності громади та прив'язки заходів/проектів до цілей;
- ведення календарного плану та інструментів план-факт аналізу;
- інформування громадськості та збору зворотного зв'язку.

Середні оцінки як індикатори

Під час підготовки Стратегії було проведено опитування жителів. Кожна сфера громади отримала середню оцінку за 10-бальною шкалою. Ці оцінки зафіксовані як базові показники.

Щороку передбачається повторне опитування за тією ж методикою. Порівняння результатів дозволяє визначити динаміку та ефективність реалізованих заходів у кожній сфері.

Оцінка результативності

Моніторинг включає:

- оцінку рівня досягнення цілей;
- ступінь реалізації заходів;
- вплив реалізованих заходів на громади.
- аналіз причин відхилень.

Формати та періодичність звітності

Результати моніторингу оформляються у вигляді річних звітів про реалізацію Стратегії розвитку, які містять:

- аналіз досягнення індикаторів;
- виявлення причин відхилень від цільових показників;
- рекомендації щодо коригування заходів.

Термін представлення громадськості: не пізніше 30 квітня наступного року.

Коригування Стратегії

На основі результатів моніторингу здійснюється:

- перегляд та актуалізація Плану заходів реалізації Стратегії на наступний період (з урахуванням змін у зовнішньому/внутрішньому середовищі, досягнутих результатів та нових потреб громади);
- актуалізація Стратегії — один раз на два роки або за потребою.

Інформування громади

Річні результати моніторингу оприлюднюються на офіційному вебсайті громади та/або в системі CLS. Жителі мають можливість ознайомлюватися зі станом реалізації Стратегії та надавати зворотний зв'язок.

МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Стратегічна ціль 1. Згуртована та інституційно спроможна громада в переміщенні

Оперативна ціль	Сфера життєдіяльності	Індикатор	Одиниця	База (2024)	Ціль (2034)	Частота	Джерело	Відповідальний
1.1	Управління та інституційна спроможність	Частка працівників, які щороку підвищили професійну кваліфікацію	%	35	80	Щороку	Кадрова звітність	Відділ кадрової роботи
1.2	Цифрове врядування, відкриті дані та кібербезпека	Частка пріоритетних послуг, доступних жителям дистанційно	%	55	100	Щороку	Реєстр послуг, звіти ЦНАП	Підрозділ з цифровізації, ЦНАП
1.2	Цифрове врядування, відкриті дані та кібербезпека	Частка інформаційних систем, що відповідають вимогам кібербезпеки	%	30	100	Щороку	Аудит	Підрозділ з цифровізації
1.3	Демократія та соціальна згуртованість	Інформаційне охоплення громади	осіб/рік	36 864	≥ 5 000	Щороку	Соцмережі, сайт, цифрові платформи	Підрозділ з комунікацій
1.3	Демократія та соціальна згуртованість	Частка охоплення від загальної кількості населення	%	33	100	Щороку	Соцмережі, сайт, цифрові платформи	Підрозділ з комунікацій
1.4	Міжнародні та міжмуніципальні партнерства	Кількість діючих партнерств, у межах яких реалізуються спільні заходи	од.	2	≥ 20	Щороку	Угоди, меморандуми, звіти	Управління економічного розвитку
1.4	Міжнародні та міжмуніципальні партнерства	Обсяг залученого зовнішнього фінансування	млн грн	3 132,75	За Планом заходів	Щокварталу	Фінансова та проєктна звітність	Управління економічного розвитку

МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Стратегічна ціль 2. Збереження людського капіталу, якості життя та доступу до базових послуг

Оперативна ціль	Сфера життєдіяльності	Індикатор	Одиниця	База (2024)	Ціль (2034)	Частота	Джерело	Відповідальний
2.1	Якісна освіта	Частка дітей громади, охоплених освітніми послугами або супроводом	%	100	100	Щороку	Дані закладів освіти	Управління освіти
2.2	Охорона здоров'я та реабілітація	Кількість жителів, які отримали медичні, реабілітаційні або телемедичні послуги	осіб/рік	135 390	Щорічне зростання	Щокварталу	Дані закладів охорони здоров'я	Підрозділ з охорони здоров'я
2.2	Охорона здоров'я та реабілітація	Частка звернень, за якими забезпечено необхідну послугу або перенаправлення	%	90	90	Щороку	Реєстр звернень	Заклади охорони здоров'я
2.3	Соціальний захист, підтримка ВПО, дітей і сімей	Частка виявлених осіб вразливих категорій із загальної кількості жителів, які перемістилися на підконтрольну державній владі територію, охоплених соціальними послугами	%	54,9	90	Щокварталу	Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг	Управління соціального захисту, Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг), Сіверськодонецький центр соціальних служб
2.4	Підтримка ветеранів і членів їхніх родин	Кількість ветеранів та членів їх сімей, яким надано матеріальну допомогу відповідно до виявлених потреб	%	51,3	90	Щороку	Реєстр отримувачів допомоги	Відділ по роботі з ветеранами Управління соціального захисту

Оперативна ціль	Сфера життєдіяльності	Індикатор	Одиниця	База (2024)	Ціль (2034)	Частота	Джерело	Відповідальний
2.4	Підтримка ветеранів і членів їхніх родин	Кількість звернень ветеранів, за якими забезпечено супровід або перенаправлення	%	25,8	95	Щоквартал у	Журнал звернень Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг	Відділ по роботі з ветеранами Фахівці із супроводу ветеранів Сіверськودонецький міський центр соціальних служб Відділ зі звернень громадян
2.5	Культура, молодь, спорт і культурна спадщина	Кількість жителів, залучених до культурних, молодіжних і спортивних заходів	осіб/рік	28200	≥ 5 000	Щороку	Звіти закладів та організаторів	Управління культури, молоді та спорту
2.5	Культура, молодь, спорт і культурна спадщина	Кількість постійно діючих культурних, молодіжних і спортивних ініціатив	од.	287	≥ 20	Щороку	Звіти закладів	Управління культури, молоді та спорту
2.6	Адміністративні послуги, безбар'єрність, хаби	Частка адміністративних звернень, опрацьованих у встановлені строки	%	100	95	Щоквартал у	Дані ЦНАП	ЦНАП
2.6	Адміністративні послуги, безбар'єрність, хаби	Кількість жителів, які отримали послуги через хаби, сервісні точки та цифрові канали	осіб/рік	6138	Щорічне зростання	Щоквартал у	Звіти хабів, ЦНАП і установ	ЦНАП, відповідальні підрозділи

МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Стратегічна ціль 3. Економічне відновлення, просторовий розвиток і підготовка до відбудови

Оперативна ціль	Сфера життєдіяльності	Індикатор	Одиниця	База (2024)	Ціль (2034)	Частота	Джерело	Відповідальний
3.1	Підприємництво та економічна активність	Кількість підприємств громади, з якими підтримується актуальний зв'язок	од.	24	Щорічне зростання	Щопівроку	Реєстр релокованого бізнесу	Управління економічного розвитку
3.1	Підприємництво та економічна активність	Кількість підприємців, які отримали консультаційну, грантову або іншу підтримку	од./рік	24	≥ 100	Щороку	Звіти програм підтримки	Управління економічного розвитку
3.2	Просторове планування, безпека, відновлення та екологія	Загальна кількість пошкоджених та знищених об'єктів, які внесені до РПЗМ(будівлі, приміщення)	%	11,6 (будівлі) 88,4 (приміщення)	100	Щороку	Реєстр пошкодженого та знищеного майна (РПЗМ)	Профільні підрозділи
3.3	Житлова, інженерна та енергетична інфраструктура	Кількість підготовлених інфраструктурних проєктів із технічною документацією та бюджетом	од.	0	≥ 30	Щороку	Проєктний портфель громади	Управління економічного розвитку
3.4	Інвестиції, промисловість і транспорт	Кількість інвестиційних і відновлювальних проєктів, поданих на фінансування	од./рік	0	≥ 15	Щороку	DREAM, CLS, проєктний реєстр	Управління економічного розвитку
3.4	Інвестиції, промисловість і транспорт	Частка профінансованих проєктів у загальній кількості поданих	%	0	≥ 40	Щороку	Фінансова та проєктна звітність	Управління економічного розвитку

ДОДАТКИ ДО СТРАТЕГІЇ

Дерево цілей

Стратегічна ціль 1. Згуртована та інституційно спроможна громада в переміщенні

Оперативна ціль	Сфера	Завдання	Проекти / заходи
1.1. Посилення інституційної спроможності, кадрового потенціалу та ефективності управління громадою в умовах релокації	Управління та інституційна спроможність релокованої громади	1.1.1. Посилити організаційну спроможність Сіверськодонецької міської військової адміністрації та її структурних підрозділів з урахуванням умов релокації, розпорошеності жителів і відсутності доступу до території громади. 1.1.2. Провести аналіз функцій, посадових обов'язків і навантаження працівників для оптимізації управлінських процесів та підвищення ефективності роботи. 1.1.3. Забезпечити підвищення професійних компетентностей працівників у сферах стратегічного планування, проєктного менеджменту, міжнародної співпраці, цифрового врядування, кібербезпеки, відкритих даних і кризового управління. 1.1.4. Розвивати внутрішню систему координації між структурними підрозділами, комунальними установами, гуманітарними хабами та партнерськими організаціями. 1.1.5. Запровадити інструменти підтримки, мотивації та утримання працівників, зменшення ризиків професійного вигорання і втрати кадрового потенціалу.	Пріоритет 1 1. Програма підвищення кваліфікації працівників Сіверськодонецької МВА. 2. Функціональний аудит підрозділів та оновлення посадових інструкцій. 3. Підготовка пропозицій до центральних органів влади щодо статусу релокованих громад. Пріоритет 2 1. Програма профілактики професійного вигорання працівників. 2. Навчання команди з управління міжнародними проєктами за стандартами ЄС.
1.2. Розвиток цифрового врядування, кібербезпеки та	Цифрове врядування, відкриті дані та кібербезпека	1.2.1. Розвивати та модернізувати електронні сервіси громади для забезпечення доступу жителів до адміністративних, соціальних,	Пріоритет 1 1. Модернізація порталу взаємодії з громадою.

електронних сервісів для жителів громади		консультаційних та інформаційних послуг незалежно від місця їхнього перебування. 1.2.2. Посилити функціональність portalу взаємодії з громадою як основного цифрового каналу комунікації, інформування, отримання звернень і підтримки жителів у переміщенні. 1.2.3. Забезпечити розвиток електронного документообігу, цифрових інструментів управління та внутрішньої координації між структурними підрозділами, установами і хабами громади. 1.2.4. Сформувати систему відкритих даних громади для підвищення прозорості управління, кращого планування, моніторингу потреб жителів і підготовки проєктів відновлення. 1.2.5. Посилити кібербезпеку інформаційних систем громади через впровадження захищених цифрових рішень, ліцензованого програмного забезпечення, антивірусного захисту та безпечної локальної мережі. 1.2.6. Підвищувати цифрові компетентності працівників громади, зокрема у сфері кібергігієни, роботи з даними, електронними сервісами та цифровими інструментами взаємодії з жителями.	2. Створення цифрової платформи комунікації з жителями громади в Україні, за кордоном і на ТОТ. 3. Впровадження базового пакета кібербезпеки: ліцензоване ПЗ, антивірусний захист, безпечна локальна мережа. 4. Програма цифрової безпеки та медіаграмотності для учнів та батьків в умовах релокації. Пріоритет 2 1. Розвиток системи відкритих даних громади. 2. Навчання працівників з кібергігієни та роботи з цифровими сервісами.
1.3. Розвиток громадської участі, діалогу, соціальної згуртованості та локальної ідентичності	Розвиток демократії та соціальна згуртованість	1.3.1. Розвивати сталі механізми діалогу з жителями громади, які перебувають в Україні, за кордоном або на тимчасово окупованій території. 1.3.2. Посилити інформування жителів про діяльність громади, доступні послуги,	Пріоритет 1 1. Розробка та впровадження комунікаційної стратегії громади. 2. Діалогові зустрічі з жителями в хабах та онлайн. 3. Програма підтримки громадських і волонтерських ініціатив жителів. Пріоритет 2

		програми підтримки, можливості участі та партнерські ініціативи. 1.3.3. Активізувати участь жителів у плануванні розвитку громади, обговоренні рішень, формуванні проєктних ідей та громадських ініціатив. 1.3.4. Підтримувати місцеві медіа, громадські організації, волонтерські ініціативи, лідерів думок і неформальні спільноти жителів як інструменти згуртування громади. 1.3.5. Розвивати культурні, освітні, меморіальні, молодіжні та діалогові формати, спрямовані на збереження локальної ідентичності, спільної пам'яті та належності до Сіверськодонецької громади. 1.3.6. Створювати цифрові та офлайн-формати взаємодії, які дозволяють жителям залишатися залученими до життя громади незалежно від місця перебування. 1.3.7. Розвивати партнерство з активними жителями, громадськими організаціями, культурними діячами та ініціативними групами для реалізації проєктів соціальної згуртованості.	1. Кампанія «Сіверськодонецьк — громада, що тримається разом». 2. Розвиток місцевих медіа як каналу згуртування громади.
1.4. Розширення міжнародних, міжмуніципальних і партнерських зв'язків для залучення ресурсів	Зовнішньоекономічна діяльність; міжнародні та міжмуніципальні партнерства	1.4.1. Розвивати міжнародні, міжмуніципальні та партнерські зв'язки громади для залучення фінансових, технічних, експертних і гуманітарних ресурсів. 1.4.2. Формувати та оновлювати портфель інвестиційних, соціальних, інфраструктурних, медичних, реабілітаційних, освітніх і культурних проєктів для презентації потенційним партнерам і донорам.	Пріоритет 1 1. Підготовка інвестиційного профілю Сіверськодонецької громади. 2. Презентація портфеля проєктів громади на ReBuild Ukraine, DREAM, Ukraine Facility та інших платформах. 3. Пошук міст-партнерів у ЄС за моделлю «Громада-Громада». 4. Проєкти, готові до пошуку фінансування / інвестицій: 1). "Будівництво центру реабілітації та соціальної згуртованості" на території комплексу "Лісова дача",

		1.4.3. Посилити участь громади у міжнародних програмах, форумах, конференціях, платформах відновлення та ініціативах міжмуніципального співробітництва. 1.4.4. Налагодити системну співпрацю з українськими діаспорами, громадськими організаціями, бізнес-асоціаціями, містами-партнерами та міжнародними фондами. 1.4.5. Підвищувати спроможність працівників громади у сфері міжнародного проєктного менеджменту, підготовки грантових заявок, юридичного супроводу меморандумів і управління партнерськими проєктами. 1.4.6. Забезпечити просування громади як релокованої, стійкої та готової до відновлення спільноти, що має чіткі пріоритети, проєктний портфель і партнерські можливості. 1.4.7. Використовувати державні, міжнародні та цифрові інструменти залучення фінансування.	2). "Створення сучасного кабінету маммографії в КНП "Сіверськодонецька міська багатoproфільна лікарня", 3). "Нове будівництво групи зблокованих житлових будинків по вул. Вознесенська, с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл."
--	--	--	---

Стратегічна ціль 2. Збереження людського капіталу, якості життя та доступу жителів до базових послуг

Оперативна ціль	Сфера	Завдання	Проекти / заходи
2.1. Забезпечення доступної, якісної та безперервної освіти для дітей і молоді громади	Якісна освіта	2.1.1. Забезпечити безперервність освітнього процесу для дітей і молоді Сіверськодонецької громади незалежно від місця їхнього перебування. 2.1.2. Розвивати дистанційні, змішані та цифрові формати навчання, зокрема через використання сучасних освітніх платформ, онлайн-інструментів і електронних засобів комунікації. 2.1.3. Зменшувати освітні втрати та розриви в навчанні, особливо серед дітей, які перебувають за кордоном, на тимчасово окупованій території або мають нестабільний доступ до навчання. 2.1.4. Підтримувати й розвивати педагогічний кадровий потенціал громади, створювати умови для професійного розвитку, мотивації та утримання освітян. 2.1.5. Формувати спроможну та ефективну мережу закладів освіти громади, адаптовану до демографічних змін та фінансових можливостей, забезпечуючи збереження контингенту учнів та вчителів шляхом їх переведення до функціонуючих закладів 2.1.6. Розвивати позашкільну освіту, гуртки, спортивні, творчі, STEM- та профорієнтаційні напрями для дітей і молоді. 2.1.7. Активізувати молодіжну політику, залучати молодь до життя громади, розвитку молодіжних ініціатив, міжнародних обмінів і громадської участі. 2.1.8. Розширювати співпрацю із закладами вищої освіти, міжнародними освітніми програмами, донорами та партнерами для підтримки освіти й молодіжної політики.	Пріоритет 1 1. Програма подолання освітніх втрат дітей громади. 2. Підтримка цифровізації освіти: онлайн-платформи, STEM-інструменти, кібербезпека. 3. Освітні програми для дітей, які перебувають за кордоном або на ТОТ. 4. Програма цифрової безпеки та медіаграмотності для учнів та батьків в умовах релокації. 5. Програма психологічної підтримки та професійного супроводу педагогів громади «Стійкі вчителі». Пріоритет 2 1. Участь у Erasmus+ та міжнародних освітніх грантах. 2. Створення технологічного освітнього простору для дітей. 3. Програма профорієнтації та кар'єрного консультування молоді.
2.2. Розвиток доступної та якісної системи медичних, реабілітаційних і	Охорона здоров'я	2.2.1. Забезпечити доступність первинних, консультативних, діагностичних, хірургічних, стоматологічних, паліативних та	Пріоритет 1 1. Проекти, готові до пошуку фінансування / інвестицій:

телемедичних послуг у громаді		інших медичних послуг для жителів громади незалежно від місця їхнього перебування. 2.2.2. Розвивати телемедичні послуги, онлайн-консультації, електронне ведення медичної документації та ефективне скерування пацієнтів до вузькопрофільних спеціалістів. 2.2.3. Посилити кадровий потенціал медичних закладів, зокрема шляхом залучення вузькопрофільних спеціалістів, сімейних лікарів. 2.2.4. Розвивати мобільні медичні послуги для жителів громади, ВПО, ветеранів, людей старшого віку та інших груп, які мають обмежений доступ до стаціонарних закладів. 2.2.5. Оновлювати матеріально-технічну базу медичних закладів, зокрема діагностичне, лабораторне, рентгенологічне, стоматологічне та інше медичне обладнання. 2.2.6. Працювати над пошуком стабільних приміщень для медичних закладів, зменшенням залежності від оренди та створенням умов для розширення спектру медичних послуг. 2.2.7. Розширювати співпрацю з міжнародними, благодійними, державними та місцевими партнерами для залучення обладнання, фінансування, експертної підтримки та покращення доступності медичних послуг. 2.2.8. Підвищувати фінансову стійкість медичних закладів через участь у програмах НСЗУ, грантових проєктах, партнерських ініціативах і розвиток додаткових послуг у межах чинного законодавства.	1)"Будівництво центру реабілітації та соціальної згуртованості" на території комплексу "Лісова дача", 2)"Створення сучасного кабінету маммографії в КНП "Сіверськодоонецька міська багатoproфільна лікарня", 3)"Нове будівництво групи зблокованих житлових будинків по вул. Вознесенська, с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл."
2.2. Розвиток доступної та якісної системи медичних, реабілітаційних і телемедичних послуг у громаді	Реабілітація та будівництво реабілітаційних центрів	2.2.9. Розвивати систему реабілітаційних послуг для ветеранів, військовослужбовців, ВПО, дітей з інвалідністю, людей старшого віку та інших жителів, які потребують відновлення. 2.2.10. Підготувати та реалізувати проєкти створення реабілітаційних центрів на базі наявних земельних ділянок, приміщень і комплексів будівель громади. 2.2.11. Розвивати проєкт «Лісова Дача» як простір реабілітації, оздоровлення, відпочинку, соціальної згуртованості та підтримки жителів громади.	Пріоритет 1 1. «Лісова Дача» — центр соціальної підтримки, реабілітації ветеранів та оздоровлення дітей. 2. Центр реабілітації та соціальної згуртованості на базі комплексу будівель на Закарпатті. 3. Реабілітаційний центр для ветеранів.

		2.2.12. Забезпечити ремонт, облаштування та матеріально-технічне оснащення приміщень для надання реабілітаційних, фізіотерапевтичних, психосоціальних і соціально-адаптаційних послуг. 2.2.13. Посилити кадровий потенціал у сфері реабілітації через підготовку, залучення та утримання фахівців. 2.2.14. Розвивати психосоціальну підтримку м громади, які пережили війну, переміщення, втрати, поранення або інші травматичні події. 2.2.15. Впроваджувати травмо-інформований підхід у наданні реабілітаційних, соціальних, медичних і консультаційних послуг. 2.2.16. Розширювати партнерства з міжнародними, благодійними, медичними та реабілітаційними організаціями для залучення фінансування, обладнання, навчання фахівців та експертної підтримки. .	4. Програма фізіотерапевтичного лікування військовослужбовців і ветеранів. 5. Табір для дітей з ментальними порушеннями. 6. Послуга денного догляду для дітей з інвалідністю.
2.3. Посилення системи соціального захисту, підтримки ВПО та вразливих груп населення	Соціальний захист населення	2.3.1. Забезпечувати безперервність надання соціальних послуг жителям громади незалежно від місця їхнього перебування. 2.3.2. Розвивати адаптовані формати соціальної роботи: дистанційні консультації, виїзні послуги, підтримку через гуманітарні хаби та цифрові канали. 2.3.3. Посилити кадровий потенціал соціальної сфери, зокрема шляхом залучення, навчання та підтримки соціальних працівників. 2.3.4. Оновлювати матеріально-технічну базу соціальних установ та створювати умови для якісного надання послуг. 2.3.5. Формувати актуальну базу потреб жителів громади для планування адресної соціальної підтримки. 2.3.6. Розширювати партнерства з місцевими, державними, міжнародними та благодійними організаціями для посилення соціальної підтримки. 2.3.7. Протидія гендерно зумовленому насильству та торгівлі людьми, активний суспільний діалог гендерної рівності	Пріоритет 1 1. Мапа послуг допомоги для жителів громади. 2. Програма адресної соціальної підтримки жителів у переміщенні. 3. Модернізація соціальних установ і оновлення обладнання. 4. Виїзні табори психологічного розвантаження та патріотичного виховання «Сіверськодоонецька молодь: простір єднання».

		2.3.8. Подолання викликів у сфері соціального захисту населення та формування стійких гарантій для реалізації прав і свобод жителів громади	
Підтримка та інтеграція ВПО		2.3.9. Розвивати програми підтримки ВПО, зокрема у сферах житла, працевлаштування, соціальної адаптації, консультаційної та гуманітарної допомоги. 2.3.10. Посилити інформування ВПО про доступні програми, послуги, пільги, можливості працевлаштування, житлової підтримки та участі в житті громади. 2.3.11. Розвивати мережу гуманітарних хабів і партнерських точок підтримки як інструмент доступу ВПО до послуг громади. 2.3.12. Формувати актуальну інформацію про потреби, місце перебування та наміри ВПО для кращого планування програм підтримки. 2.3.13. Сприяти інтеграції ВПО у приймаючих громадах без втрати зв'язку з Сіверськодонецькою громадою. 2.3.14. Розвивати житлові та компенсаційні програми для ВПО, зокрема соціальне, тимчасове та доступне житло.	Пріоритет 1 1. Модернізація служби Сіверськодонецького міського центру соціальних служб «Прихисток для сімей з дітьми та осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, у тому числі ВПО», зокрема встановлення сонячних панелей і сучасної каналізаційної системи. 2. Житлова програма для ВПО у с. Халеп'я. 3. Програма відшкодування першого внеску за іпотекою «Оселя та молодіжне житлове будівництво». 4. Програма працевлаштування ВПО на релоковані підприємства.
Соціальний захист дітей та сімей		2.3.15. Забезпечувати підтримку дітей і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема через фінансову, консультаційну, соціальну та психосоціальну допомогу. 2.3.16. Розвивати послуги для дітей та осіб з інвалідністю та їхніх сімей, зокрема реабілітаційні, соціальні, освітні й адаптаційні послуги. 2.3.17. Підтримувати сім'ї з дітьми у доступі до програм громади, соціальних виплат, гуманітарної допомоги, освітніх і консультаційних сервісів. 2.3.18. Розвивати співпрацю з батьківськими спільнотами, громадськими, благодійними та гуманітарними організаціями для підтримки дітей і сімей.	Пріоритет 1 1. Розвиток Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю у м. Дніпро. 2. Програма підтримки сімей з дітьми з інвалідністю. 3. Психосоціальна підтримка дітей і сімей, які постраждали від війни. 4. Виїзні табори психологічного розвантаження та патріотичного виховання «Сіверськодонецька молодь: простір єднання».

		2.3.19. Впроваджувати адресні інструменти підтримки для сімей, які мають підвищену вразливість через переміщення, втрату житла, інвалідність, низький дохід або інші складні обставини. 2.3.20. Посилювати інформування родин про наявні програми підтримки, послуги та можливості громади.	
2.4. Розвиток комплексної підтримки ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин	Підтримка ветеранів війни, воїнів сил оборони та членів їх родин	2.4.1. Забезпечувати адресну соціальну підтримку ветеранів, військовослужбовців, членів їхніх родин, сімей загиблих захисників і захисниць. 2.4.2. Розвивати систему інформування ветеранів та членів їхніх сімей про доступні програми, послуги, пільги, реабілітаційні можливості, гранти та інструменти підтримки. 2.4.3. Формувати актуальну базу потреб ветеранів, військовослужбовців та членів їхніх родин для планування адресної допомоги й ефективного соціального супроводу. 2.4.4. Розвивати програми підтримки ветеранського підприємництва, зокрема фінансову допомогу на започаткування або розвиток власної справи, консультаційний супровід і популяризацію успішних прикладів. 2.4.5. Забезпечувати маршрутизацію ветеранів і військовослужбовців до медичних, реабілітаційних, психологічних, соціальних та консультаційних послуг. 2.4.6. Посилювати психосоціальну підтримку ветеранів, військовослужбовців, членів їхніх родин і родин загиблих захисників. 2.4.7. Розвивати партнерства з медичними, реабілітаційними, благодійними, ветеранськими, громадськими та міжнародними організаціями для розширення спектру підтримки. 2.4.8. Залучати ветеранів і членів їхніх родин до громадського життя, діалогових форматів, проєктів соціальної згуртованості, культурних, освітніх та економічних ініціатив громади.	Пріоритет 1 1. Програма підтримки ветеранського бізнесу — допомога до 150 тис. грн. 2. Соціальний супровід ветеранів і членів їхніх родин. 3. Партнерство із Superhumans, ТитаниUA та реабілітаційними організаціями. 4. Програма популяризації історій успіху ветеранського бізнесу.
2.5. Збереження та розвиток культурного, молодіжного, спортивного й творчого потенціалу громади	Збереження та розвиток культурної та історичної спадщини	2.5.1. Зберігати, документувати та популяризувати історію, традиції, культурну спадщину, спільну пам'ять і локальну ідентичність Сіверськодонецької громади.	Пріоритет 1 1. Віртуальний музей Сіверськодонецької громади. 2. Онлайн-архів спільної пам'яті громади.

	2.5.2. Підтримувати ініціативи зі збереження нематеріальної культурної спадщини, зокрема пісень, танців, ремесел, декоративного мистецтва, оберегів, писанкарства та інших традицій громади. 2.5.3. Розвивати цифрові формати збереження культурної пам'яті, зокрема віртуальний музей, онлайн-презентації, архіви, цифрові виставки та інші інструменти культурної присутності громади. 2.5.4. Залучати дітей, молодь, дорослих і людей старшого віку до культурних, меморіальних, освітніх і творчих заходів, які підтримують зв'язок із громадою. 2.5.5. Розвивати культурну дипломатію та презентацію Сіверськодонецької громади на національному й міжнародному рівнях. 2.5.6. Підтримувати носіїв традицій, культурних діячів, майстрів, творчі колективи та ініціативи, які сприяють збереженню культурної ідентичності громади.	3. Програма підтримки культурних діячів Сіверськодонецької громади.
Заклади культури, клуби, бібліотеки, парки, молодіжні організації	2.5.7. Підтримувати діяльність закладів культури, клубів, бібліотек, мистецьких шкіл, творчих колективів і молодіжних організацій громади в умовах переміщення. 2.5.8. Створювати та розвивати культурні хаби, простори для гуртування, навчання, творчості, громадської активності та молодіжних ініціатив. 2.5.9. Оновлювати матеріально-технічну базу закладів культури, зокрема музичні інструменти, костюми, техніку, меблі, матеріали для гурткової роботи. 2.5.10. Підтримувати культурні, мистецькі, освітні, арт терапевтичні, меморіальні та соціальні заходи для дітей, молоді, ветеранів, людей старшого віку, ВПО та інших жителів громади.	Пріоритет 1 1. Створення культурного хабу / простору для гуртування, навчання і творчості. 2. Закупівля музичних інструментів, костюмів, техніки й обладнання. 3. Онлайн-презентації, концерти, виставки, майстер-класи. 4. Арт терапевтичні та меморіальні заходи для дітей, ветеранів і ВПО.

	2.5.11. Забезпечувати підвищення кваліфікації працівників культури, керівників гуртків, бібліотекарів, викладачів мистецьких напрямів і молодіжних працівників. 2.5.12. Розвивати онлайн-формати культурної діяльності: дистанційні заняття, онлайн-презентації, концерти, виставки, майстер-класи та цифрові культурні події. 2.5.13. Розширювати партнерства з культурними центрами, навчальними закладами, ОГС, міжнародними програмами та донорами для підтримки культурного й молодіжного розвитку. 2.5.14. Підтримувати участь творчих колективів, дітей, молоді та працівників культури у конкурсах, фестивалях, освітніх і мистецьких програмах. 2.5.15. Організація та проведення освітньо-виховних, культурно-просвітницьких заходів для різних категорій населення з урахуванням політики безбар'єрності та недискримінації	
Фізкультура, спорт, спортивний туризм	2.5.16. Підтримувати фізкультурні, спортивні та рухові активності для дітей, молоді, ветеранів, ВПО та інших жителів громади. 2.5.17. Розвивати спортивні гуртки, секції, позашкільні заняття, змагання та події в доступних офлайн- і онлайн-форматах. 2.5.18. Використовувати гуманітарні хаби, партнерські майданчики, заклади освіти та культурні простори для організації фізкультурно-спортивної діяльності. 2.5.19. Підтримувати спортивні ініціативи, спрямовані на соціалізацію дітей і молоді, психоемоційне відновлення, згуртованість і здоровий спосіб життя. 2.5.20. Залучати партнерів, тренерів, молодіжні організації та громадські ініціативи до розвитку спортивних і рекреаційних програм для жителів громади.	Пріоритет 2 1. Спортивні активності для дітей і молоді через школи, хаби та партнерські майданчики. 2. Програма фізичної активності й відновлення для ветеранів та ВПО. 3. Підготовка концепції відновлення спортивної інфраструктури громади.

		2.5.21. Формувати передумови для відновлення спортивної інфраструктури та розвитку спортивного туризму після деокупації території громади.	
2.6. Підвищення доступності адміністративних, соціальних, освітніх і консультаційних послуг через хаби та цифрові канали	Надання адміністративних послуг ЦНАП	2.6.1. Забезпечувати безперервність надання адміністративних послуг жителям громади незалежно від місця їхнього перебування. 2.6.2. Розширювати онлайн-формати звернень, консультацій та отримання адміністративних послуг. 2.6.3. Посилити кадрову, технічну та організаційну спроможність ЦНАП для роботи в умовах релокації. 2.6.4. Забезпечувати інформування жителів про доступні адміністративні послуги, способи звернення та локації, де їх можна отримати.	Пріоритет 1 1. Розвиток ЦНАП через хаби Луганської області. 2. Облаштування сервісних точок ЦНАП у хабах. 3. Відновлення послуг державної реєстрації речових прав.
	Безбар'єрність	2.6.5. Забезпечувати доступність, соціальних, медичних, освітніх, культурних і консультаційних послуг для маломобільних груп населення та людей з інвалідністю. 2.6.6. Враховувати принципи безбар'єрності під час облаштування хабів, сервісних точок, приміщень ЦНАП, соціальних, медичних і реабілітаційних установ. 2.6.7. Розвивати цифрову та інформаційну безбар'єрність: зрозумілі інструкції, доступні канали комунікації, онлайн-консультації та супровід жителів при користуванні сервісами. 2.6.8. Підвищувати компетентність працівників громади щодо надання послуг людям з інвалідністю, ветеранам, людям старшого віку, сім'ям з дітьми з інвалідністю та іншим вразливим групам. 2.6.9. Розвивати механізми супроводу та маршрутизації жителів, які потребують допомоги в отриманні послуг.	Пріоритет 1 1. Аудит доступності хабів і сервісних точок. 2. Облаштування безбар'єрного доступу до соціальних, адміністративних і реабілітаційних послуг.

	2.6.10. Залучати партнерів і донорів для облаштування доступних приміщень, придбання обладнання та впровадження безбар'єрних рішень. 2.6.11 Забезпечення доступності послуг інклюзивного навчання 2.6.12 Врахувати питання безбар'єрності при відновленні території громади після деокупації 2.6.13 Після деокупації забезпечення розвитку безбар'єрних маршрутів, перехресть, зупинок громадського транспорту та тротуарів, а також оновлення рухомого складу транспорту та забезпечення закупівлі транспорту, адаптованого для осіб з обмеженнями повсякденного функціонування.	
Побутове обслуговування населення	2.6.14. Виявляти базові побутові потреби жителів громади, особливо ВПО, людей старшого віку, людей з інвалідністю та малозабезпечених родин. 2.6.17. Розвивати доступ до базових побутових сервісів через гуманітарні хаби, партнерські організації, соціальні служби та приймаючі громади. 2.6.18. Забезпечувати жителів консультаціями, навігацією та інформацією про доступні побутові, соціальні, адміністративні та гуманітарні послуги. 2.6.19. Підтримувати роботу сервісних точок, де Жителі можуть отримати базові послуги, зокрема доступ до інтернету, друку, інформаційної допомоги та консультацій. 2.6.20. Розвивати партнерства з громадськими, благодійними та місцевими організаціями для забезпечення побутової підтримки вразливих груп населення. 2.6.21. Підготувати підходи до відновлення системи побутового обслуговування населення після деокупації території громади.	Пріоритет 2 1. Сервісні точки доступу до друку, інтернету та консультацій у хабах. 2. Партнерські програми побутової підтримки вразливих груп.

Гуманітарні хаби та мережа присутності громади в релокації	2.6.22. Розвивати мережу гуманітарних хабів і сервісних точок присутності громади в різних регіонах України. 2.6.23. Забезпечувати надання адміністративних, соціальних, консультаційних, інформаційних, освітніх і культурних послуг через хаби. 2.6.24. Посилити роль хабів як центрів комунікації з жителями, інформування про програми підтримки та збору інформації про потреби громади. 2.6.25. Використовувати хаби для проведення діалогових зустрічей, культурних, освітніх, молодіжних, соціальних і реабілітаційних активностей. 2.6.26. Розвивати співпрацю з хабами інших громад Луганської області, приймаючими громадами, громадськими та гуманітарними організаціями. 2.6.27. Поєднувати роботу хабів із цифровими каналами громади, порталом взаємодії, онлайн-консультаціями та комунікаційною стратегією. 2.6.28. Формувати актуальну інформацію про географію перебування Жителів, їхні потреби та доступність послуг через мережу хабів.	Пріоритет 1 1. Розвиток хабів у м. Дніпро та м. Тернопіль. 2. Створення нових хабів у регіонах компактного проживання. 3. Партнерство з хабами інших громад Луганської області.
--	--	--

Стратегічна ціль 3. Економічне відновлення, просторовий розвиток і підготовка до відбудови громади

Оперативна ціль	Сфера	Завдання	Проекти / заходи
3.1. Підтримка релокованого бізнесу, підприємництва та економічної активності жителів громади	Розвиток підприємництва, забезпечення балансу розселення та розміщення робочих місць	3.1.1. Сформувати та регулярно оновлювати базу релокованого бізнесу громади, включно з інформацією про місце перебування, напрям діяльності, потреби, проблеми та плани щодо повернення або розвитку. 3.1.2. Налагодити сталі канали комунікації між релокованим бізнесом, підприємцями, органами управління громади, громадськими організаціями, бізнес-асоціаціями та партнерами. 3.1.3. Розвивати бізнес-платформу, бізнес-клуб або інший формат взаємодії для обміну інформацією, пошуку партнерств, залучення можливостей підтримки та участі підприємців у розвитку громади. 3.1.4. Підтримувати мале і середнє підприємництво, зокрема релокований, ветеранський, соціальний, жіночий та молодіжний бізнес. 3.1.5. Інформувати підприємців про державні, місцеві, міжнародні та грантові програми підтримки бізнесу, пільгове фінансування, податкові стимули й можливості участі у програмах відновлення. 3.1.6. Сприяти працевлаштуванню жителів громади на релокованих підприємствах, розвитку нових робочих місць і підтримці економічної активності ВПО.	Пріоритет 1 1. Актуальна база релокованого бізнесу та його потреб. 2. Бізнес-клуб / платформа комунікації релокованих підприємців. 3. Програма підтримки ветеранського, соціального, жіночого та молодіжного підприємництва. 4. Програма працевлаштування ВПО на релокованих підприємствах.
3.2. Підготовка до просторового відновлення, реінтеграції території та безпечного повернення жителів	Раціональне просторове планування, містобудівна діяльність, земельні відносини	3.2.1. Розробити Комплексний план просторового розвитку громади 3.2.2. Після деокупації актуалізувати наявну містобудівну документацію, просторові дані та матеріали, необхідні для відновлення громади.	Пріоритет 1 1. Інтерактивна карта релокованої громади. 2. Сценарії просторового розвитку громади після деокупації. 3. Після деокупації розроблення Комплексного плану просторового розвитку території громади на

	Розробити Комплексний план просторового розвитку громади 3.2.3. Створення та розвиток інтерактивної карти релокованої громади, як інструмент візуалізації та просторового аналізу нової структури громади на приймаючих територіях для оптимізації управління релокованими об'єктами, координації надання послуг та забезпечення життєдіяльності громади в умовах евакуації. 3.2.4. Розробити нову нормативну грошову оцінку земель громади, провести інвентаризацію земель комунальної власності 3.2.5. Затвердити Програму Комплексного відновлення території громади.	підставі аналізу руйнувань та демографічного стану громади. 4. Після деокупації оновлення нормативної грошової оцінки земель громади. Інвентаризація земель громади.
Безпека життя населення громади	3.2.6. Враховувати безпекові ризики у всіх сценаріях просторового відновлення, повернення Жителів і розвитку громади після деокупації. 3.2.7. Підготувати підходи до інформування Жителів щодо безпечного повернення, доступу до території, стану інфраструктури, мінної небезпеки та доступних послуг. 3.2.8. Забезпечити координацію з державними органами, військовими адміністраціями, службами цивільного захисту, гуманітарними та міжнародними організаціями з питань безпеки населення. 3.2.9. Передбачати у проєктах відновлення укриття, безпечні громадські простори, доступ до медичних, соціальних і адміністративних послуг. 3.2.10. Формувати цифрові інструменти для фіксації ризиків, небезпечних зон, пошкоджень, стану інфраструктури та потреб Жителів.	Пріоритет 1 1. План безпечного повернення жителів після деокупації. 2. Інформаційна кампанія щодо безпечного повернення. 3. Карта ризиків і небезпечних зон.

	3.2.11. Підготувати систему першочергових заходів для забезпечення безпеки населення у перехідний період після деокупації.	
Ліквідація наслідків війни	3.2.12. Систематизувати та оновлювати дані про руйнування, втрати, пошкоджені об'єкти, незаконне заселення, стан інфраструктури та потреби громади. 3.2.13. Розвивати мапу руйнувань та інтегрувати її з геоінформаційними й аналітичними інструментами громади. 3.2.14. Підготувати перелік першочергових заходів з ліквідації наслідків війни після деокупації території. 3.2.15. Координувати дії з державними органами, міжнародними партнерами, донорами та профільними службами щодо оцінки збитків, відновлення інфраструктури та гуманітарного реагування. 3.2.16. Передбачити заходи з відновлення критичних систем життєзабезпечення, логістичних зв'язків, комунальної інфраструктури та базових послуг. 3.2.17. Забезпечувати документування втрат і руйнувань для подальшого залучення фінансування, компенсаційних механізмів і захисту інтересів громади.	Пріоритет 1 1. Мапа руйнувань та незаконного заселення. 2. Реєстр пошкоджених і зруйнованих об'єктів громади. 3. План першочергових робіт після деокупації.
Відновлення зруйнованих війною об'єктів	3.2.18. Сформувавати пріоритетний перелік об'єктів, які потребують відновлення після деокупації, з урахуванням безпеки, соціальної важливості та впливу на повернення жителів. 3.2.19. Підготувати проєктні ідеї, концепції та технічні завдання для відновлення житлових, соціальних, адміністративних, медичних, освітніх, культурних, комунальних та інфраструктурних об'єктів. 3.2.20. Використовувати наявну містобудівну документацію, мапу руйнувань, геоінформаційні дані та програму комплексного відновлення для планування відбудови.	Пріоритет 1 1. Проєкти, готові до пошуку фінансування / інвестицій: 1) "Будівництво центру реабілітації та соціальної згуртованості" на території комплексу "Лісова дача", 2) "Створення сучасного кабінету мамографії в КНП "Сіверськодонецька міська багатопрофільна лікарня", 3) "Нове будівництво групи заблокованих житлових будинків по вул. Вознесенська, с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл."

		3.2.21. Залучати державне, міжнародне, донорське та приватне фінансування для підготовки й реалізації проєктів відновлення. 3.2.22. Розвивати партнерства з проєктними організаціями, інвесторами, міжнародними фондами, державними структурами та приймаючими громадами. 3.2.23. Передбачати принципи безбар'єрності, енергоефективності, безпеки, екологічної відповідальності та сталості у проєктах відновлення.	
	Екологія	3.2.24. Підготувати підходи до оцінки екологічного стану території громади після деокупації. 3.2.25. Враховувати екологічні ризики у просторовому плануванні, проєктах відновлення, ліквідації наслідків війни та поверненні жителів. 3.2.26. Забезпечити координацію з державними органами, екологічними службами, науковими установами, міжнародними та громадськими організаціями щодо оцінки й мінімізації екологічних загроз. 3.2.27. Формувати дані про потенційно небезпечні об'єкти, зони забруднення, пошкоджені промислові території та об'єкти критичної інфраструктури. 3.2.28. Впроваджувати принципи екологічної безпеки, енергоефективності та сталого розвитку у проєктах відновлення громади. 3.2.29. Інформувати Жителів про екологічні ризики, безпечне повернення, стан території та правила поведінки в потенційно небезпечних зонах.	Пріоритет 2 1. Екологічна оцінка території після деокупації. 2. Карта екологічних ризиків. 3. Програма мінімізації екологічних наслідків війни.
3.3. Розвиток житлових, соціально-реабілітаційних та інфраструктурних проєктів для жителів	Розвиток житлово-комунальної інфраструктури	3.3.1. Розвивати житлові програми для жителів громади в релокації, зокрема ВПО, вразливих груп, ветеранів і сімей, які втратили житло або потребують підтримки.	Проекти, готові до пошуку фінансування / інвестицій 1. Нове будівництво житлової групи для ВПО у с. Халеп'я. 2. Житлові компенсаційні проєкти. 3. «Квартал Відродження».

громади в релокації та після деокупації		3.3.2. Продовжувати та вдосконалювати програми відшкодування першого внеску за іпотечними й молодіжними житловими програмами. 3.3.3. Використовувати наявні земельні та майнові ресурси громади для розвитку житлових, соціальних і реабілітаційних проєктів. 3.3.4. Підготувати проєктні рішення для будівництва, реконструкції або облаштування житла для жителів громади в релокації та після деокупації. 3.3.5. Формувати дані про житлові потреби жителів, зокрема ВПО, родин з дітьми, людей з інвалідністю, людей старшого віку та ветеранів. 3.3.6. Підготувати підходи до відновлення житлового фонду та комунальної інфраструктури громади після деокупації. 3.3.7. Залучати державне, міжнародне, донорське та приватне фінансування для реалізації житлових і комунальних проєктів.	
	Удосконалення інженерної інфраструктури	3.3.8. Підготувати аналіз стану інженерної інфраструктури громади після деокупації з урахуванням пошкоджень, ризиків і першочергових потреб. 3.3.9. Формувати перелік пріоритетних інженерних мереж і об'єктів, які потребують відновлення або модернізації. 3.3.10. Підготувати проєктні рішення для відновлення енергетичних, газових, водопровідних, каналізаційних, комунальних та інших інженерних систем. 3.3.11. Інтегрувати питання інженерної інфраструктури у просторове планування, програму комплексного відновлення та проєкти відбудови. 3.3.12. Використовувати цифрові інструменти, карти та дані для фіксації стану інженерних мереж, пошкоджень і потреб у відновленні.	Пріоритет 1 1. Встановлення автономної каналізації у службі Сіверськодонецького міського центру соціальних служб «Прихисток для сімей з дітьми та осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, у тому числі ВПО». 2. Технічні рішення для відновлення інженерних мереж після деокупації.

		3.3.13. Залучати державні програми, міжнародні фонди, технічну допомогу та партнерів для фінансування інженерного відновлення. 3.3.14. Передбачати сучасні, безпечні, енергоефективні та стійкі рішення під час відновлення інженерної інфраструктури.	
	Енергоефективність	3.3.15. Впроваджувати принципи енергоефективності у житлових, соціальних, реабілітаційних, медичних, освітніх та інфраструктурних проєктах громади. 3.3.16. Підготувати енергоефективні рішення для об'єктів, які громада використовує в релокації, зокрема хабів, притулків, соціальних і реабілітаційних просторів. 3.3.17. Передбачати використання автономних джерел енергії, сонячних панелей, енергоощадного обладнання та сучасних інженерних систем у проєктах відновлення. 3.3.18. Залучати державне, міжнародне та донорське фінансування для впровадження енергоефективних рішень. 3.3.19. Інтегрувати енергоефективність у програму комплексного відновлення, просторове планування та технічні завдання для майбутніх проєктів. 3.3.20. Підвищувати обізнаність працівників, партнерів і жителів щодо переваг енергоефективних та автономних рішень.	Пріоритет 1 1. Встановлення сонячних панелей у службі Сіверськодонецького міського центру соціальних служб «Прихисток для сімей з дітьми та осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, у тому числі ВПО». 2. Створення умов для безперебійного постачання електричної енергії у службі Сіверськодонецького міського центру соціальних служб «Прихисток для сімей з дітьми та осіб, що постраждали внаслідок збройного конфлікту, у тому числі ВПО». 3. Енергоефективні рішення для «Лісової Дачі» та майбутніх соціальних об'єктів.
3.4. Підготовка економічних сценаріїв розвитку громади до деокупації, у перехідний період та після повернення контролю над територією	Інвестиційна діяльність, банківська сфера, фінансові ресурси	3.4.1. Формувати та регулярно оновлювати портфель інвестиційних, соціальних, інфраструктурних, медичних, реабілітаційних і житлових проєктів громади. 3.4.2. Залучати державні, міжнародні, донорські, банківські та приватні фінансові ресурси для підтримки жителів, релокованого бізнесу й підготовки до відбудови.	Пріоритет 1 1. Проєкти, готові до пошуку фінансування інвестицій: 1) "Будівництво центру реабілітації та соціальної згуртованості" на території комплексу "Лісова дача", 2) "Створення сучасного кабінету мамографії в КНП "Сіверськодонецька міська багатoproфільна лікарня",

	3.4.3. Використовувати цифрові інструменти залучення фінансування та презентації проєктів, зокрема DREAM, CLS (Платформа міжнародного партнерства для розвитку громад), міжнародні платформи відновлення та партнерські програми. 3.4.4. Посилити спроможність громади у сфері підготовки грантових заявок, інвестиційних пропозицій, фінансового планування та управління міжнародними проєктами. 3.4.5. Розвивати співпрацю з банківськими установами, фондами, міжнародними організаціями та програмами підтримки для створення фінансових інструментів відновлення. 3.4.6. Підготувати пропозиції щодо спеціальних фінансових, податкових і регуляторних умов для релокованих громад та бізнесу з тимчасово окупованих територій.	3)"Нове будівництво групи заблокованих житлових будинків по вул. Вознесенська, с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл."
Промислове виробництво	3.4.8. Провести після деокупації оцінку стану промислових територій, підприємств, виробничих активів, інженерної інфраструктури та екологічних ризиків. 3.4.9. Підготувати сценарії відновлення промислового виробництва з урахуванням безпекових, екологічних, інвестиційних і демографічних умов. 3.4.10. Підтримувати зв'язок із релокованими промисловими підприємствами та підприємцями для визначення їхніх потреб, можливостей повернення або участі у відновленні громади. 3.4.11. Формувати інвестиційні пропозиції для відновлення або створення нових виробничих майданчиків, індустріальних, сервісних чи спеціалізованих економічних зон. 3.4.12. Просувати ідею спеціальних державних стимулів, податкових пільг і фінансових інструментів	Пріоритет 2 1. Концепція відновлення промислового потенціалу громади. 2. Інвестиційні пропозиції для нових виробничих майданчиків. 3. Програма повернення / залучення промислових підприємств.

	для повернення та розвитку промислового бізнесу на деокупованій території. 3.4.13. Розглядати нові напрями промислового розвитку, зокрема виробництва, пов'язані з відновленням, безпекою, інженерними рішеннями, енергоефективністю та сервісним обслуговуванням. 3.4.14. Інтегрувати промислове відновлення у просторове планування, інвестиційну стратегію та програму комплексного відновлення громади.	
Транспорт, удосконалення транспортної інфраструктури	3.4.15. Підготувати сценарії відновлення транспортної інфраструктури та логістичних зв'язків громади після деокупації. 3.4.16. Провести після повернення контролю оцінку стану доріг, мостів, маршрутів, транспортних об'єктів і логістичної інфраструктури. 3.4.17. Визначити пріоритетні транспортні маршрути для безпечного повернення жителів, відновлення послуг, гуманітарного реагування та економічної активності. 3.4.18. Інтегрувати транспортну інфраструктуру у просторове планування, програму комплексного відновлення та інвестиційні проєкти громади. 3.4.19. Підготувати проєкти відновлення та модернізації транспортної інфраструктури з урахуванням безпеки, доступності, логістичних потреб і розвитку бізнесу. 3.4.20. Розвивати координацію з державними органами, обласними структурами, приймаючими громадами, гуманітарними організаціями та бізнесом щодо відновлення транспортних зв'язків. 3.4.21. Враховувати потреби релокованого бізнесу, соціальних установ, медичних і реабілітаційних закладів під час планування транспортної та логістичної інфраструктури	Пріоритет 2 1. Сценарій транспортної реінтеграції громади після деокупації. 2. Реєстр пріоритетних транспортних маршрутів і логістичних зв'язків. 3. Проєкти відновлення транспортної інфраструктури після деокупації.